

DJA
A
 eljük.
 ába, küldje
 fbban küld-
 juk és leg-
 mindenkori
 énzben.
 deni, tegye
 50 centért
 éntz.
 ja elhelyez-
 nk, mert mi
 meg a nevé-
 etétkönyvet.
 tartsa oda-
 zzzánk, mint
 en megöríz-
 atot is fize-
 n, az okmá-
 nk, mert mi
 ges konzuli
 üksége, for-
 pontosan és
 ki a köz-
 hajójegjét,
 ság eredeti
 zához szük-
 megszerez-
 ik közeli ró-
 tmi a kívánt
 vagy felvilá-
 forduljon bi-
 ert bennünk
 i **Bank**
 elnök.
 oküzlet:
 Second Ave.
 r 83rd St.
 Y.
 fel.
 O.
 kép-
 ete-
 szai
 ves
 nek
 jó
 zai
 ere.
 CO.
 VELELAND, O.
 künk,
 ik New Yorkba.
 varok, a
 ändékoz-
 n bselek-
 ldásával
 a hajón.
 GE CO., Inc.
 New York, N. Y.
 h p

**AZ OROSZOKNAK
 SOK ÉLELMISZER
 FŐLŐSLEGE VAN**

Oroszország abban a helyzetben van, hogy igen nagy mennyiségű ételmissert tud külföldre szállítani.

Arra van csak szükség, hogy a blokádot végleg felelemeljük.

MOSZKVA, ápr. 1. — Egy amerikai újságról beható beszámolót folytatott a napokban az orosz ételmisszer diktátoriális beszámolójából nyilvánvaló lett, hogy Oroszországnak nagy mennyiségű ételmisszer áll rendelkezésére. Olyan ételmisszer, amelyet külföldre szállíthat. Az orosz kormány csak arra vár, hogy a szállítási lehetőségek megjavuljanak és az exportot azonnal elkezdje.

Kiderült, hogy az ételmisszer mennyiség sokkal nagyobb, mint amennyire a szövetségesek válnak is számítotnak.

Tíz millió tonna gabonamű vár arra, hogy a blokádot végleg felelemeljük, aminek az lesz a következménye, hogy a szállítási lehetőségek megjavulnak. Ebből négy millió tonna van Szibériában és hat millió Ujrajnában.

A gabonaműveken kívül a külföldi rendelkezésre áll száz millió font vaj, 480 millió font hús és 3.000.000.000 tojás.

Oroszország éppen olyan igaztoltan vár arra, hogy ezt a hatalmas mennyiséget külföldre szállíthassa, mint amilyen igaztoltan a külföld várja, hogy azt megkaphassa. Az ételmisszerrel szemben azonban Oroszország kész arra, olyan, s mivel a föld népének szükségleteit kielégítheti, amivel a

gazdasági nehézségeket elintézheti. Elsősorban lábbelire, gazdasági eszközökre és ruhaneműkre van szükségünk. Ha ezt megkapjuk, a dolgok simán szaladhatnak a maguk kiszabott útján — így szól az orosz ételmisszerfelügyelő.

A legnagyobb szükségünk azonban mozdonyokra van. Mert a szállítás rendes menetének helyreállítása mindennél fontosabb. A nép megtette a kezét, hogy ennalótt gyűjtött össze a számára, sokakat, mint amennyire tényleg szükség lett volna. Ellenben elvárja a kormánytól, hogy az is tegye meg a magáét. Ez pedig nem lehet más, csak a szállítás rendes menetének visszaállítása.

Az ételmisszerfelügyelő aztán hosszasan beszámolt arról a rendszerről, amellyel a kommunista kormány az ételmisszer kérdést képes volt megoldani, még pedig nagyszerűen.

A TÖRÖKÖK A SZÖVETSÉGESEK ELLEN

PARIS, április 1. — A Budapestben megjelenő Pester Lloyd egy híre szerint Törökországban mindenütt erősen készülnek a szövetségesek ellen irányuló forradalomra. A hírt a párisi Fournier hírügynökségnek Bazeltől táviratozták meg. A budapesti lap szerint a törökök gyűlölik a szövetségeseket és mindenütt fel akarnak ellenük kelni, kivéve Konstantinápolyt.

Gummiáruk, KREJCI

Főbb kereset Gyógyászati Rt. 26th Street és Lorain Ave. szöke. Cleveland, Ohio. Áll ve.

Lloyd George haragszik a szenátusra.

Kijelentette, hogy az Anglia és Írország közötti szakadásnak nagy részben az Egyesült Államok szenátusa az oka.

LONDON, április 1. — Az ir törvényjavaslat felett tegnap szavaztak másodszor az angol képviselőkben. A vita alkalmával Lloyd George miniszterelnök és Sir Edward Carson az ulsteri unionista vezér egyáltalán nem keztüis kézzel térték az az témát, aminek a közép-pontjában az Egyesült Államok volt.

Az irrek ellen szóló törvényjavaslatot a második olvasás után ismét nagy többséggel elfogadták.

Az angol miniszterelnök a beszédében kijelentette, hogy az Egyesült Államok szenátusának a magartartása nagy részben hozzájárult ahhoz, hogy Anglia és Írország között a feszültségek előidézzék.

De Valera, — mondta Lloyd George — éppen olyan kifejezésekkel él, mint Jefferson Davis. És Davis szavai polgárháborúhoz vezettek.

Nem kívánunk a magunk számára többet, mint amennyit az Egyesült Államok követelt a maga számára. Sem többet, sem kevesebbet nem akarunk.

Sir Edward Carson azzal kezdte a beszédét, hogy az ő hazájában a gyilkosságokat nem annyira irék követik el, mint inkább a Sinn Fein propaganda által félrevezetett amerikaiak. Carson aztán szemrehányást tett a kormánynak, hogy ez ellen a propagandát ellen olyan keveset tesz.

Sir Edward Carson a javaslat ellen nyilatkozott. Kijelentette, hogy az ő véleménye szerint, ha a javaslat keresztül megy, az éron olyan káros lesz Írországra, mint Angliára né-

Deschanel köztársasági elnök (bal oldalon) Leon Bourgeois miniszterelnök kitüntetését egy árva leányt, akinek édesapja elpusztult a világháborúban.

A napokban ünnepezték a franciárszági Bordeauxban annak az eseménynek évfordulóját, amikor az 1871-es háború után az elzászi képviselők gyűlékezete eredményesen tiltakozott az ellen, hogy a francia tartományt elragadják Németország.

ALTALÁNOS SZTRAJK DANIÁBAN

A szakszervezetek ajánlatát a király és a kabinet visszautasította.

KOPENHÁGA, április 1. — A kabinet és a szakszervezetek között a helyzet már régóta kiéleződött. A szakszervezetek kijelentették vezető férfiak által, hogy hajlandók esetleg kiegyezni a kabinettel, ha a parlament a királyt azonnal összehívja. A szakszervezeteknek ezt az ajánlatát azonban egy a király, mint a kabinet visszautasította. Erre a szakszervezetek kongresszusa összeült és elhatározta az általános sztrájkot, amely jövő hét keddjén veszi kezdetét.

A gézműveknek, vízműveknek és villamos műveknek munkásait a szakszervezetek végrehajtó bizottsága, amelyet a szakszervezetek kongresszusa az ügyek vezetésével megbízott, nem kényszeríti, hogy a munkát abbahagyják.

Stauning, volt szocialista párti miniszter a napokban beszédet tartott a parlamentben a királyi e beszédet folytatónál. A királyi beszédet a következő kijelentéssel tette.

Ha a választásokon a szocialisták kerülnek többségbe, hajlandó vagyok szocialistákból álló kabinetet formálni és megválasztani, nagyszerűen együtt tudunk majd működni.

A nép minden rétege nagy mennyiségben raktározta el az ételmisszert, a petroléumot és vizet. Az országban eddig semmiféle rendzavarás nem történt. A rendőrség mindenütt résen van, de a beavatkozásra eddig nem volt ok.

A független szocialisták csatlakoztak a többségi szocialistákhoz, együtt követelték az általános sztrájkot. A Liebe kabinet kiáltványban fordult a néphez, kijelentve, hogy azonnal lekötözték a választásokat megtartották, az új parlament összeül és az új kabinettet a király kinevezi.

AZ ANGLOK S AZ AMERIKAI FLOTTA

LONDON, április 1. — Amerikának tervezett nagyarányú flottaprogramja kellemetlen nyugtalanságot kelt az egész angol birodalomban. Azok, akik a vizeket zavarni szeretik, még rosszabbá teszik a helyzetet azáltal, hogy az amerikai flotta-programot állandóan a felszínen tartják.

KISS EMIL
BANKÁR
 133 SECOND AVE., NEW YORK, N. Y.
 ALAPITATOTT 1898-BAN

HAJÓINDULÁSOK

APRILIS 3
 St. Paul — Cherbourg
 La Lorraine — Havre
 Saxonia — Hamburg
 Lapland — Antwerpen

APRILIS 6
 Duca D'Aosta — Triest

APRILIS 7
 Finland — Antwerpen

APRILIS 10
 Mongolia — Hamburg

APRILIS 10
 Philadelphia — Cherbourg
 Saxonia — Hamburg

Trieszti hajók 3-ik osztály ára vasutjeggyel Budapestig \$112.00, Kassáig \$111.50, az \$5.00 adót beleértve.

ÓHAZAI ÜGYEK PÉNZKÜLDÉS

pontos, lelkiismeretes és szaképzett elintézésére külön közzegzői osztály áll az amerikai magyarság rendelkezésére. Minden levélre azonnal válaszolunk. Ingyen tanács.

Magyarország megszállott és meg nem szállott területeiben. A hazaküldésre szánt dollárokat mindentől az ottani kormány által szabályozott módon a forgalomban levő törvényes pénzben fizetjük ki.

BÁRMILYEN ÜGYÉBEN

bizalommal fordulhat bankházamhoz. Huszonkét esztendő óta szolgálom az amerikai magyarságot és szives készséggel adtam és adok mindenkor minden ügyes-bajos dolgában tanácsot. Felvilágosításért, tanácsért nem kérek díjazást.

Office "szövetségi épület" és hogy az "szövetségi terület" képez, minél fogva a new yorki városi rendőrségnek hatásköre nem terjed ezen területre és így nem is teljesíthet ott rendőri szolgálatot.

A háboru megszüntével és különösen az utóbbi hónapokban a bevándorlás ismét emelkedett. Az ország bevándorlás rendkívüli módon megnőtt. Lapunk legutóbbi számában is megemlítettük, hogy a múlt hét folyamán két egymást követő napon beérkezett öt olasz hajó, közel 4.000 fedélközi olasz utast hozott New Yorkba, kik közül feltétlenül sokat tartott vissza a bevándorlási hatóság. Nem csoda tehát, ha ezeknek hozzá- tartozói nagy tömegekben lepártak el a Barge Office körüli tereiséget és iparkodtak Ellis Islandra átjutni, hogy az érke-

zett és visszatartott rokonokát és barátokat kiszabadítsák. Március hó 29-én kiválóan nagy volt a Barge Office előtt összegyűlelt néptömeg. A visszavont rendőrség helyett, a jelenleg a Barge Office épületben állomásozó katonai csapat tartja fenn a rendet az épület körülül teregségben. Hogy a népet visszatartsák, a katonaság egy kötéllal zárta el az épületet a közönségtől, de ez hiábavalónak bizonyult, mert a nép ezt a gyenge akadályt könnyen elhárította és az épület felé tolongott, hogy az Ellis Islandi hajóra juthasson. Az épület kapuja előtt állt ölt fényes katonai őr, képtelen volt a tolongókat visszatartani. Egy Angelo Rubelletta nevű newark-i olasz áfuralkodott a néptömeget és erőszakkal iparkodott magának utat törni. Az

örnek többszöri figyelmeztetése dacára sem engedelmeskedettek és végül megragadták az ő fegyverének szaronyát, mire ő azt visszarátolta és nyomban utána Rebelletta felé szurt, karján súlyosan megsebesítve. Ez esemény nagy riadalmot keltett a tolongó nép közt. Nagyobb zavargás elkerülése céljából a bevándorlási hatóság bezáratta az épület kapuját és a Ellis Islandra. Ellenben Rubellettát átszállították az Ellis Islandi kórházba, hol a rajta tett sebet gyógykezelés alatt tartottak. Sebe nem veszélyes.

Hasonló eset ismétlődésének elkerülése céljából a bevándorlási biztos átirattal felkérte a városi rendőrségi főbiztosát, hogy a Barge Office előtt utóból egy rendőri állomást létesítsen.

THE STATE BANK
 376 GRAND STREET

AMERIKÁNAK e hatalmas pénzintézete évtizedek óta szolgálja ügyfeleit. A banküzlet minden ágában jártas alkalmazottai készséggel állnak az amerikai magyarság rendelkezésére.

PÉNZT küld a világ minden részébe a legalacsonyabb napi árfolyam mellett. A hazautazni akaró magyarok saját érdekében cselekszenek, ha pénzüket itt váltják be.

HAJÓJEGYEKET elad minden vónalra a társulatok eredeti árain. Az utazáshoz feltétlenül szükséges iratok a lehető legelőrebb időn belül megszerzi.

IRJON vagy menjen el személyesen a bankhoz. Ott megtudja mi a pénznek a legolcsóbb napi ára; melyik hajóval utazhat haza a legjobban, és sok más hasznos dolgot. Ez a cím:

THE STATE BANK
 376 GRAND STREET, NEW YORK, N. Y.

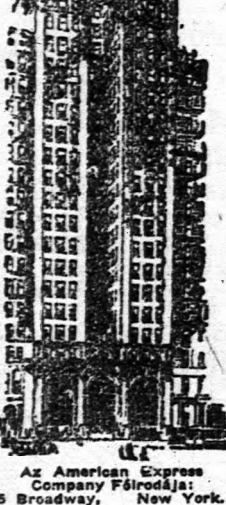
KORONÁK HELYETT

küldjön dollárokat Magyarországra. A dollár külföldi kereslete miatt, Magyarországon a dollár árfolyama jobb mint itt.

Az American Express Company elad külföldi checket és pénztalványt dollár értékben, magyarországi pénzküldésre. Jugoszláviába szintén csakis dollárértékben eszközöl átutalásokat.

Romániába és Czecho-Slovákiába azonban azoknak helyi pénznemében eszközöl átutalásokat. A pénzküldési árjegyzék ma, mely változásnak van kitéve, a következők:

100 CSEHOSLOVÁK KORONA . . . \$1.70
 100 ROMÁN LEI . . . \$1.85
 (Póstadij csak 25 cent bármily összegnél.)
 Nagyobb összegnél ár-engedmény.

Ezen utalványok bármelyikét megkaphatja bármely American Express Railway irodában, főkönyvelőknek vagy az American Express Company irodáiban New York, Boston, Philadelphia, Baltimore, Washington, Buffalo, Pittsburgh, Cleveland, Cincinnati, Chicago, Detroit, Minneapolis, Milwaukee, St. Louis, Kansas City, San Francisco, Los Angeles, Seattle és Montrealban.

Vagy írjon anyanyelvén a következő címre:

AMERICAN EXPRESS COMPANY
 Foreign Money Order Department "F"
 65 Broadway, New York
 Clevelandi irodánk: 2048 East 9th Street
 Bármikor és bárhová küld pénzt, követelje az American Express Company nyugtáját. Ez megóvja Önt a károsodástól.

CLEVELANDI HIREK

HALÁL A HULLAMOK KÖZT.

EGY FIATAI, NŐ AZ ERIE TÓBA UGROTT.

Euclid Beach kikötőhidról ugrott a habok közé. — Csinosan volt öltözve. — Még nem találtak holttestét.

Idéig ismeretlen fiatal nő szerdán este 7 óra körül sietve haladt végig a Euclid Beach kikötőhidján, s annak végéről belevetette magát az Erie tó hullámaiba. A szemtanúk állítása szerint nem jött több felészíre.

Az életunt leány kora delután künn sétált a parkban. Harvey W. Lawson parkfelügyelőnek fel is tűnt komorsága és idegessége, ezért meg is szólította, hogy nincs-e valami bajja. "Nincs semmi!" — válaszolta a tovbáb folytatásáért. Később újra találkozott Lawson a 20—25 év közötti nővel. A tó partján állt, s hosszasan nézte a tó hullámaát. Újból megszólította. "Itt valami bajnak kell lenni, nekem úgy tűnik fel — szólta a felügyelő. — mintha öngyilkosság gondolata járna az őn eszében."

"Oh nem — védekezett a fiatal nő. — Csak azért jöttem ide, hogy találkozom valakivel. De azt hiszem, megszegte géretét."

Majd utbaigazított kért, merre menjen a városba vezető villamoshoz. — A nyert utbaigazítás után hazafelé is indult.

Adam Abramson, 17 éves 1503 Calcutta Ave. és Cecil Burns 20 éves ifjak a kikötőhidról halászgattak. Közben szavetvették, hogy egy nő közeledik a hidon végig feljűk. Az ő ülőhelyük közelében megállt, s több percig a vizet nézte.

A hullámokba veti magát.

"Ugy vélem, véget kell szakítanom habozásomnak: — szól hangosan s ugrásra készült. Mivel csak pár lépésre volt Machahustól, ez megkaphatta a szoknyáját, amint ugrott, de nem tudta azt úgy markába szoritani, hogy a szoknyánál fogva megtarthatta volna. A leány hangos sikoltással lebu- kott a vízbe s nyomban el is merült. Minthogy nem is jött többé felszínre, az ifjak segítségért szaladtak.

A colinwoodi rendőrök hosszasan kutattak utána a sekélyebb helyeken, de nem akad- tak holttestére. Hansen, a parti őrség kapitánya a sötétségre tekintettel, csútorokra halasz- totta a tó medrének átkutatá- sát. A kutatás csútorokön nem járt eredménnyel.

Az ismeretlen öngyilkos a tanúktól nyert személyleírás szerint 20—25 éves, öt láb ma- gas, 125—130 font súlyu, feke- te hajú, kék serge ruhát viselt, barna nyakszörmével, fekete kalapot szőreme díszrel, s bar- na cipőt. Balkezeiben fekete női kézi táskát volt.

A. Abramson, a painesvillei Up to Date department store tulajdonosa azt hiszi, hogy az öngyilkos nem más, mint az ő leánya, Ruth E. Abramson, aki látogatásra jött szerdán Cleve- landba, de nem tért meg ma se vissza s nyoma veszett.

Iroda: 8334 Buckeye Rd. Telephone Princeton 748

Dobói Dobay Károly Pénzküldési, Bank, Hajójegy, Real Estate Biztosítási Irodája.

Az Egyesült Államok és Európa legerősebb bankjaival, teljes fe- lölösség mellett intézem pénzküldeményeiket. Segítsen Magyaror- szágon, önmagán és családjának jövőjén.

Sürgönyi értesítés szerint a korona lebélyegzésével, annak árfo- lyama, épp úgy, mint a megszállott területeken folyton emelkedik, azért használja ki az alkalmat most, hazai bankbetétekben, vagy küldje el családja részére, mielőtt haza indul s otthon a pénzt abban az árfolyamban kapja meg, mint a melyen itt feladta.

Ha dollárban viszi magát a pénzt — miután a korona árfolya- má emelkedik — mire hazatér és otthon váltaná be, már sokat ve- szíthet.

Naponta érkeznek ugy a régebbi, mint az újabb pénzküldeményekről a hazai nyugták és betétkönyvek. Akik még nem kapták meg, értesítsenek, hogy rekla- málhassuk azokat.

Itteni bankbetéteire 4%-os kamatot kap.

Hazai jogügyeit, adásvételi, örökösödési stb. ügyeit szakértelem- mel én intézhetem el.

Hozassa ki családját

A háboru tartama alatt 184 családot hoztattam ki. A legutóbbi család kihazatalt úgy egy megszállott területekről, mint Ma- gyarországról kedvezően intéztem el. Forduljon melőbb hozzám.

Magyarország ipari, gazdasági és pénzügyi segítése a korona érték emelkedésével szintén megindul, amiről értesíteni fogom.

Az Európai alacsony árfolyamok miatt az amerikai kivitel szű- netelt. Cim:

Charles Dobay Van Dobo P. O. BOX 233 CLEVELAND, OHIO

ÜSTBE MENT TERV. ÖTEZER NYÁRI LAKÁS

Vem lett semmi a francia leány az amerikai veterán házas- ságából.

Charles Rosenberg, aki a 3173 W. 30th streeten lakik, részt vett a világháboruban, mint az amerikai hadsereg egyik gép- gépvezérlés tanára. Franciaországban megismerkedett egy leánnyal, akinek megígérte, hogy feleségül veszi, mihelyt tána jön Amerikába.

A héten távra érkezett New Yorkból Rosenbergnak, hogy a menyasszony megérkezett. A ve- rárán elutazott New Yorkba, de a házasságból nem lett sem- mi. Valami történt közöttük, a hit talán csak ketten tudnak a legelőször. Ez tény az, hogy Rosenberg viss- zatért Clevelandba, a meny- asszonya meg a legközelebbi rajvól visszaindult Franciaor- szágra.

"Elhatároztuk, hogy nem ke- lnek egybe!" — mondta a ve- rárán a barátainak, amidőn házasságra íránt érdeklődtek.

A lakáshiány és bérzúrsora mi- ánt kioztják a városok közt a nélkülözhető katonai sátrakat.

A lakáshiány megszüntetése és a bérzúrsora megtörése érde- kében ki akarják használni a nyári évad segélyét is s Em- erson clevelandi kongresszus- képviselő sűrűs javaslattal ter- jezített a képviselőház elé, mely megengedné a katonaság részé- re szükségellen tábori sátor- felesleg kioztását a lakásmiz- rálval küzdő városok közt.

Minthogy Cleveland város vagy ötezer katonai sátorra szá- mit, a városi hatóság sűrűs tervet dolgoz ki, mely területe- ken, parkokban lehetne azokat a legelőször felállítani, le- hetőleg a villanyos vasutak kö- zében s mely költséggel lehet- ne az ivóvíz s egyéb egészség- ügyi kérdéseket megoldani.

Az ily sátortábor-rendszernek meg van a sok rossz oldala is, de mert közel félve megür- sednek pár ezer lakás, ez is hozzájárulna a háztulajdonosok elbizakodottságának megnyes- séhez s a félelvli bérvesztéség megfelelő gyógyszer volna kap- ziságukra.

Szeretne pénzt találni? Ha megtakarított pénzét 5%-ra kamatoztatja 4% helyett, annyi, mint- ha pénzt találna az utcán.

ATLAS Főiroda: Broadway és E. 55 St. Fiókiroda: 8937 Buckeye Road

Advertisement for Atlas with a globe illustration and text: "Közvetítőket \$1.00-tól bármely összegben elfogadjunk. Clevelandban közeli helyeken lakók helyez- nek el pénzüket nálunk. Weiser János ur a bank alelnöke és a Buckeye Roadi iroda pénztárosa."

ÚJ SZÁLLO ÉPÜL.

A Wade parkra fog nézni, kert lesz a tetején. — Költsége há- rom millió dollárra van előir- nyozva. — Építést meg az ősz- szel megkezdik.

A Wade park vidéke a város egyik legelőkelőbb lakott ré- sze. Izlésesen épült és már ma- ga a park közelsége vonzóvá teszi az egész környéket.

Itt fognak építeni egy nagy szállót. A tervezett szálló a városnak maga nemében újabb- igényű látványossága lesz, tete- jén nagy nyári éttermmel szol- galaló virágkerttel. Telre üveg- falal és tetővel burkolják azt be, valóságos pálmajleggetté ala- kítják át.

A hatalmas épületet legalább 3 millió költséggel a legújabb építő és díszítő művészet reme- kének tervezik s a 8 vagy 10 emeletes épületben 150 lakosz- taly lesz. A nagyobbak hét szo- bával, nagy ebédlőn kívül kézi konyhával s általában minden háლისzoba külön fürdővel.

Advertisement for Jónas Jancsi: "József főherceg volt udvari primás és zenészművész 10 legújabb magyar néta-füzétét, ára postán küldve \$1.00. Megrendelhető a szerzőnél, 1936 West 44-ik utca, Cleveland, O. Kapható Nyerges Testvérek iro- dájában, 1783 West 25th St. és az Angela színház pénztáránál, 9105 Buckeye Road."

VILLAMVASUTASOK KÖVETELÉSEI

90 cent munkabért követelnek óránként, 8 órai munkaidőt s napi 8 órai legkisebb fizetést.

A clevelandi villamosvasut- kocsivezetői és kalauzai szerdán este és éjjel 1 óraker megtar- tott gyűlésükön határozatlalig kimondták, hogy május else- jétől 90 cent óránkénti munka- bért, 8 óras munkanapot, s 8 óras shiftreke való beosztást kívánnak.

Többen szóaltak fel az egy dolláros munkabér érdekében, de ennek mellőzésével egyhan- gulag a 90 cent mellett dön- töttek, ami így is 50 százalékos béremelést jelent a mai munka- bértől képest.

Naponként teljes 8 órai fizet- ést, és 8 órai munkán túl más- félszeres órabért követelnek. Jelenleg csak 5 óráért kaphat- nak fizetést, ha rövid időre van- nak geosztva.

Advertisement for Boldog Husvétii ünnepeket kíván az amerikai magyarságnak: "Freund Főgyógyszertára 8902 Buckeye Road, Cleveland, O."

KÉTEZER FESTŐ SZTRÁJKJA.

EGY DOLLÁR HUSZONÖT CENTET KÖVETELNEK ORÁNKÉNT.

Az express alkalmazottak sztrájkja megbénította a szállí- tási forgalmat.

Clevelandban nagy a sztrájk- hangulat a munkásság körében. Az American Railway Express Company 300 kocsiisa példájára sztrájkba lépett csútorokön 2000 szervezett festő is. Az utób- biak uniojia nem volt hajlandó elfogadni a vállalkozóknak azt az ajánlatát, hogy óránként 1 dollár 12 és fél centet fizetnek. Követelte az eredetileg kívánt \$1.25 órabért, amit azonban nem adtak meg a vállalkozók s így bekövetkezett a sztrájk.

A festők, akik többnyire ház- festők, csak azt követelték, a mit az építő ipari munkások husz más uniojia fog követelni, amidőn május 1-én lejár a bérszerződésük. Az ácsok, a plum- berek, a villanyerőlerők mind \$1.25 centes órabért követel- nek majd. Jelenleg átlag \$1 az órabérük.

Az express társaság 300 ko- csiisa azért lépett sztrájkba, mert nem teljesült az a kíván- ságuk, hogy havi fizetésüket emeljék kerek 25 dollárral. A sztrájkjuk megbénította a szállí- tási forgalmat a városban.

Az express társaság 1000 más alkalmazottja tegnapi este tar- tott gyűlést, hogy elhatározza, mit eselekedjék, hogy a társa- ságot a béremelésre vonatkozó követeléseik elfogadására kény- szerítsék.

Egy hangulag a sztrájk mel- lett foglaltak állást.

A. C. White, a társaság cleve- landi igazgatója ugy nyilat- kozott, hogy a társaság jövedel- me nem engedi meg a béreme- lést.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

A MÉRERPOHÁR

Fiatalléány öngyilkossági ki- sériete a megyei börtön női osztályában.

Aloirrottak ezuton mondtuk halás- közönetet mindazon rokonaink, jó barátaink és szomszédaink, kik szeretett leányunk, szűl. Szesze Gi- zella, ki életének legvirágzóbb korá- ban, 15-dik évében, New Mexico, Albuquerque városában, folyó hó 8- én tüdőbajban elhalt, temetése al- kalmasval földalmaiunkban reszveté- ket nyilvántották.

Közönetet mondtunk mindzok- nak, akik koszoru küldésikkel fe- jeztek ki reszvetéket.

Szűlén és János, Pál, Wenczel, József és Róza testvéreim kívül öv. Fecser Jánosné testvére, Bertai János és családja; testvér és sógor, Toma István és családja, Szaniszló János és családja, Szaniszló Dániel és családja, Szaniszló István és családja, Herman Testvérek, Fecser Ferenc és családja, Báber Márton és családja, Stszel Márton és családja, Szekeres István és családja, Tóth Mihály és családja, Balogh La- jos és családja, id. Kerner János és családja, Kerner Margitka és Hon- ka barátnő, Úveges Teréz, Tóth Katalin az E. 35-ik utcai High School iskola társai.

Közönetet mondtunk a koporó- vivőknak: Tóth Bertalan, ifj. Toma János, Úveges József, Mecsey Pé- ter, Iáczy József, Hauter József, I. Tóth Katica, Úveges Terike, Sza- niszló Boriska, Mecsei Margitka, Tóth Rózika, II. Tóth Katica.

Közönetet mondtunk vidéki roko- natknak, kik távolság végett meg- nem jelenhettek, koszorúik és resz- vét levelekért. Kusyer József és neje, nagy néne és gyermekei, Szaniszló Mihály nagybátyja, neje és gyermekei New York, Szesze András nagybátyja és neje, mint keresztapjait és gyermekei Newark, N. J., Árokháti Dező és neje, tes- tvér és sógor McKeesport, Pa.

Közönetet mondtunk Koran Ist- ván urnak és Pinter Ferenc ur családjának (Albuquerque), kik a meg- boldogultat betegségeben a Szana- satorban megátogatják, vigasztal- ták és az apjának segédkeztek a ha- zásállomásnál. Tisztelettel. Toma János, nevelő atyja. Szaniszló Róza, édes anyja és gyermekeik. Cleveland, Ohio.

Csinos Husvétii Ruhák

Férfiak és fiatal embereknek

Fitetlen meglegedést biztosítunk

Goodlow's Good Clothes

Férfiak és fiatal emberek részére. 503 Prospect Ave. Cleveland, O. Akron: 124 S. Main Street; Youngstown: 107-109 W. Federal Street

HUSVÉTI SONKA

Table listing prices for various Easter biscuits: Kicsi, fentja (25 cent), Nagy, füstölt, fentja (36 cent), Husvétii füstölt kolbász fentja (28 és 35 cent), Borju comb, fentja (25 cent), Borju mell, fentja (23 cent), Legfinomabb Husvétii Liszt, 50 fontos zsák (33.90), Mázsla, 1 box (36.00), Friss tojás tucatja (49 cent)

Fehér cukor mindenkinek. WILLIAM BAUER 1999 Columbus Road, Cleveland, Ohio

Szent Erzsébet Első Magyar Gyógyszertár

Nem baj akármilyen Szeplős, Májfoltos, Pattanásos is az arca, elmulasztja azokat a SZENT ERZSÉBET ELSŐ MAGYAR GYÓGYSZERTÁR világhírű MARGIT KRÉMJE. Teljesen ártalmatlan. Százazezen használják. Egy tégly ára a hozzá való Margit szappannal csak 1 dollárba kerül. AKAR-E SZÉP ARCCAL BIRNI? IGEN? Rendelje meg e címen: SZENT ERZSÉBET ELSŐ MAGYAR GYÓGYSZERTÁR 9115 BUCKEYE ROAD, CLEVELAND, O. RAKTÁRON A LEGFINOMABB HUSVÉTI ILLATSZEREK.

MAGYARORSZÁGI ÚJSÁGHIREK

Apró közlemények, politikai, gazdasági és társadalmi hírek a magyarországi újságokból

A KOLOZSVÁRI EGYETEM BUDAPESTEN.

Február 27-én volt az ünnepélyes előtanácsülés. — Tiltakozás az oláhok rablásáandekai ellen.

Az erdélyi magyarság legfőbb tudományos intézetét, a kolozsvári egyetemet oláh erőknek rombolja már közel egy esztendője. Tavaly, május 12-én, oláh katonaság jelent meg az egyetem rektoránál és az egyetemi épületet összes felszerelésével a maga számára foglalta le. Ugyanakkor az oláh csak két napal előbb adott szavát megszövegve. — Nyomban távoztásra kényszerítette az intézet összes tanárait, akiknek jórésze Budapestre menekült. Az elmult napokban pedig, február 2-án az oláh kolozsvári egyetemet — királyi udvara jelenlétében — román egyetemé avatta fel, azt az egyetemet, melynek még halgatóság is állandóan mintegy nyolvanöt százalékban volt magyar anyanyelvű. A számozott kolozsváriak a budapesti Pedagógium-ban és a budai első kerületi főgimnáziumban találtak ideiglenes hajlékot, míg a Müegyetemen Tanál Károly részesítette őket bajtársi segítségen. Azok a kolozsvári professzorok, akik a fővárosban várják be a magyar igazság napjának felderülését, most ama meggyőződésük demonstrálásul, hogy a kínos város ismét magyar lehet, megkezdtek Budapestben működésüket és február 27-én délelőtt, az első ünnepélyes tanácsülés keretében, már két doktort is avattak.

NAGYBAN HAMISÍTJÁK AZ ÉLELMISZEREKET.

Mit eszünk mi szegény pestiek? (Az Est 1920 márc. 4-i számból.)

Soha olyan nagy arányokban nem hamisították az élelmiszereket, mint mostanában. Erthető is, mert manapság valóban kifűződik az élelmiszerhamisítás. Régekte .0 filléres tejárak mellett is maximálisan 600 koronával büntették a tejpancsolót, ma pedig, amikor 15 koronáért adják a kufárok a tejliterét, a hamisítást ugyan csak a régi 600 koronás maximális büntetés jár ki nekik. A hatóságok egyöntetű véleménye szerint tehát a legürgősebb feladat volna, ha a hamisítások büntetésének maximumát néhány száz perocenttel felemelnék. Némi újabb megterhelést jelent a hamisítók számára a vegyvizsgálati díjaknak a mult hétén történt felélése, amit — ha a főváros vegyvizsgáló hivatala megállapítja a hamisítást — a leteltelt tejpancsolót tartozik fizetni. No de ez a tulságosan fogja visszarúsztatni az élelmiszerhamisítókat, mert

MINDENKINEK megismerem az UTLEVELET a legrövidebb idő alatt CSALÁDJA kihozatalához szükséges okmányokat elkészítem HAJÓJEGYEKET az összes vonalakra eladok. PÉNZT a világ bármely részébe TELJES FELELŐSSÉG mellett küldök a legelőnyösebb napi árfolyamon. TÖRVÉNYES hazai köképzést bármilyen összegben mindig kaphat nálam. VAGYONÁT ne bizza idegen, ismeretlen úgynökre, hanem jöjjen személyesen vagy írjon ÁLLAMI FELÜGYELET alatt álló bankomhoz: JOHN NEMETH, Jr., Banker 437 PENN AVENUE, PITTSBURGH, PA. A Washah vasut állomás közelében.

Kisérővel utazhat az óhazába Bécsig, Budapestig és Kassáig

Erkezzenek meg falujokba. 500 HAJÓJEGYET a Fabre Line-nak május 5-dikén induló szép és kényelmes két-kényes közkédvelt hajójára "CANADA"-ra. Az utasokat ezen az uton FARKAS ELEMÉR, az ismert magyar származású amerikai állampolgár kísér el New Yorktól Bécsig, Budapestig, vagy Kassáig és gondoskodik arról, hogy 1. Az egész utca jó bűnämódban részesejlenek; 2. A podgyasztok helyesen legyen feladva; 3. A határokon öket ki ne rabolhassák; 4. Csakfól az idegen országokban meg legyenek öve 5. Éa mindekil birtosan megérkezzen szülővárosába. FARKAS ELEMÉR amerikai állampolgár, ugy az angol, mint a magyar nemzet és töt nvelveket beszéli, tudja, miként kell utazni, ugy hogy akik csatlakoznak a május 5-iki csoportunkhoz, azoknak nem lesz semmi kell-metlenségük, vagy bántódásuk.

Utazzon ön is haza kisérőnk felügyelete alatt IRJON AZONNAL, mert csak ötszáz helyünk van. A hajójege TRIESTIG \$90 és \$5 add. Ha van utleveled, küldjön foglalót a hajójege. Ha nincs utleveled irjon azonnal az alíroított úgynökök bármelyikéhez, aki legközelebb lakik az Ön pteéhez, és azonnal megszeressék Önnék az utleveledet. RACZ JÓZSEF 396 Hancock Avenue BRIDGEPORT, CONN. YURONKA TESTVÉREK CHROME, N. J. JOHN NEMETH JR. Kaldor Gyula, Manager 437 Penn Av. PITTSBURGH, PA. Wabash vasuti állomás mellett JOSEPH PEARL 319 E. 3rd Street és 801 East 3rd Street BETHLEHEM, PA. MATHÉ ES ROMAN 152 Paterson Street, corner French Street NEW BRUNSWICK, N. J. Gyöngyösi Gyula, 721 So. Broad St. Trenton, N. J.

FRENCH LINE COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE MAGYARORSZÁGBA Havren át Gyors négypépes az Duplacsavaru Hajók La Lorraine Aprilis 3 Afafette Aprilis 10 France Aprilis 14 Rochambeau Aprilis 22 A Czecho-Slovák kormány külön képviselője várja az utasokat hajóink megérkezésénél Havre-ban és azonnal utazási céjűk felé továbbítja. A francsa vonal hajóin a Czecho-Slovák katonák ezrei utaztak a háboru alatt minden baj nélkül. Jezejkért és árakért forduljon a Társaság Irodájához, 19 State Str. New York vagy helyi úgynökjeinkhez.

Kovachy M. Andor Igárdé és Jostanásos 657 Society for Savins Building Cleveland, O. Telefon: Main 3254. Írói iroda: 1903-K. Retail Iroda: 1107 Buckeye Road. Irodái órák: 7 órátko 9 órákig.

30 év óta fennálló hajójege irodám-ban eredeti áron kaphat bármikor jeget a leggyorsabb vonalra. Pénzváltás, Pénzküldés a legelősebb napi áron. LÁZAR ENDRE Hajójege és Pénzküldő Iroda 1335-3rd Ave. New York A 76-ik utcai L. állomásnál.

NAVIGAZIONE GENERALE ITALIANA LA VELOCE NEW YORK—PHILADELPHIA-ből NAPOLY ÉS GENOVA FELÉ. NEW YORK—PHILADELPHIA-ből TRIESTE GENOVA AT. Duca D'Aosta Aprilis 17 Taormina Aprilis 17 Duca Degli Abruzzi Aprilis 24 Palascino Május közepén ITALIA AMERICA Society of Maritime Trade Inc. 1 STATE STREET, NEW YORK.

HAMBURGBA már minden héten utazhat, elég hajó áll rendelkezésére. TRIESTT Magyaroknak nagyon alkalmas, akik a Dunántulra, Bácskába, a Nagy Magyar Alföldre, Erdély-be utaznak.

HAVRE, ANTWERP, BÉCSEN ÁT rendkívül kedvező az utazás Csecho-Szlovákia. Felső Magyarországra, a Tiszántulra és a Dunántulra. AKINEK UTLEVELE NINCS, MEGSZERZEM Irjon pontos hajójárjegejkért, vagy jöjjen személyesen: MORRIS ENGEL Bankárhoz 129 Greenwich Street, New York, N. Y.

VIKTOR E. FAITH Conemaugh, Pa. Johnstonov, Pa. Magyar pénzküldő és hajójárjege iródjja A legelősebb napi árfolyam mellett küldök Magyarországra minden részébe pénzt, teljes felelősség mellett. Eszenkil ideutóki jegyzőreabban és a leggy. Árvonabb áron beszeresheti nálam hajójegyet. Minden úgynök teljes bizalommal fordulhat hozzám, mert már 26 éve szolgálom a magyarországi úgynök-hivatalt közmegelőződésre. Fiórhely: 122-124 Chestnut Str. (Cambria City) Johnstonov, Pa. Fiórhely: 60 Main St. Conemaugh, Pa.

Magyarok részére HAJÓJEGYEKET minden vonalon eladok. PERMIT NEM KELL MARSICS JÁNOS Törvényes hajójege, pénzküldő és kivándorlási iródjja 279-10th Ave. New York

Társas utazás Magyarországra

rendezi a NEMETH ALLAMI BANK egyik főtisztviselőjének személyes felügyelete alatt. KÉNYELMES, KÉT KÉNYES, 12 NAPOS GYORS-HAJÓN TRIESTIG. A FOTISZTIVELŐNK AMERI-KAI ÁLLAMPOLGÁR, BESZÉL-ANGOLUL, MAGYARUL, NEMETUL és TÖTUL és minthogy a fegyverszünet óta már megjárta Európát, tudja, miként kell az utasok érdekeit megvédeni. Fótisztviselőnk nemcsak a hajón ügyel utasaink kellő ellátására, de megvédi érdekeiket a vámvizsgálatoknál, megakadályozza utasaink kifosztását, zsarolását, megváltoztató részükre a vasuti jeget, ELKISÉRI ÖKET BUDAPESTIG ILLETVE KASSÁIG, egyzóval mindent elkövet, hogy a társas utazás résztvevői a tengeren és szárazföldön kelle-metlenségnek ne legyenek kitéve. Ha a társasutazásban részt akar venni, küldjön \$20 előjelet a hajójege, melynek ára \$85.35. Haddiód \$5.00 külön. Akinek még nincs utleveled, az írjon azonnal és utleveled a hajó indulásig megszeressék. Akinek utleveled van, küldje be hozzákn, hogy a szükséges konzuli láttamozásokat elintézhessék. A HAJÓ 1920 MÁJUS HÓ 5-ÉN INDUL. Vidéki utasokat idejében értesítjük, mikor induljanak New Yorkba. A vasutállomásnál megvárjuk öket, olcsó és kényelmes ellátásukról, valamint podgyaszukról gondoskodunk. Bővebb felvilágosítást szivesen ad

Németh Állami Bank FÖZLET: 10 East 22nd Street A Bankpalotában. FÍÓKZLET: 1597 Second Avenue Corner 83rd St. NEW YORK CITY

CUNARD LINE dupla csavarú gőzösök PANNONIA Szerdán, Április 14-én indul TRIESTT felé és kiköt PATRAS és DUBROVNIKBAN 2-ik osztály \$200.00 3-ik osztály \$125.00 ES \$5.00 HADI ADÓ. Felvilágosításért forduljon: THE CUNARD STEAMSHIP CO. Limited vagy helyi úgynökjehez.

PERTH AMBOY, N. J. Pénzt küldünk, Hajójeget eladunk Magyarországra, Ausztriába, Németországra, Csecho-Szlovákia és a világ minden részébe Azok, akik Európába óhajtanak utazni, sziveskedjenek írni, vagy személyesen eljönni. JACOB GOLDBERGER, Bankár 430-432 State Street, Perth Amboy, N. J. Takarékbetétek után 4 százalékos kamatot fizetünk. ESTABLISHED 1868

A becsület portája

A Magyar Bányász biztonságos hajléka minden visszavándorló magyarnak a new yorki Magyar Bányász Otthon, melynek Himmler Márton az elnöke és Eörs Armand az ülésvetetője. Áttől a perctől kezdve, hogy New Yorkon e vasuti állomáson megérkezél, egészen addig, amíg a hajóra száll: a Magyar Bányász Otthon védelmében részesek minden visszavándorló utas. Olcsó és jó lakás, figyelmes kiszolgálás — ez jellemzi a magyar bányászok new yorki hajlékát. — Permit már nem szükséges, csak utleveled. — Utleveledet beszeressük, adóigyezt elvisszadjuk. Hajójegek. Az érkező utast a vasutnál megvárjuk és a hajóra kísérjük. A podgyaszomk gondját visaljuk. Pénzváltásra nem kényeserítjük. Irjon felvilágosításért és kérjen utazási jelvényt. Ügyeljen erre a pontos címre! Magyar Bányász Otthon 75 EAST 10th ST., NEW YORK, N. Y.

AMERIKÁBA KIHÓZATOM

az ó-hazában szenvedő édes anyját, apját, feleségét és testvérét A LEGRÖVIDEBB IDŐN BELÜL. Az Ön belegező nyilatkozata elegendő. HAZAUTAZÓK részére a törvényes utlevél megszerzéséért már nem jár fizetség. UTLEVELE ha van, a leggyorsabb hajón haza juthat. Pénzváltás nem kötelező. OKIRATOK HITELESÍTÉSE és minden néven nevezendő JOGI ÜGY gyors és lelkiismeretes elintézését nyer. Baros és Társa 528 Willis Avenue, New York City Bronx, N. Y. GAL TIBOR TAMÁS, a magyar osztály vezetője

a tejevizsgálati díj például mind ösöse 80 koronára emelkedett a régi 16 helyett. Tej, tejfél, vaj Külömben a tejhamisítás az utolsó időben olyan mértékűt öfött, hogy a legtöbb esetben a főváros megvizsgáló hivatala 70 százalékos vizet konstatált a tejben, ugy hogy csak 30 százaléka hamisítatlan tej. A hivatal megállapítása szerint a Budapestben forgalomba kerülő tejfél egyáltalában nem tejfél, hanem összehabart aludt tej, néha lefőzött tejből készült aludt tej habaráka. A vajat azért nem hamisítják annyira, mert hiányzik a hamisításhoz szükséges nyersanyag. Ezért inkább a vaj hamisítása vizzel történik és sokszor a vajban 50 százalékos arányban szerepel a hivatal megállapítása szerint a víz. Paprika, fahéj, kakao A fűszerek közül a paprika helyett korpász lisztet, vagy örölt kukoricaeszküt adnak a fogyasztónak, amelyet aztán, hogy színe legyen, anilinfestékekkel kevernek. De mitután az anilinfestékek nehezen lehet elkeverni, mert nagyon könnyű és csekély mennyiségben is erősen fest, ezért utjában néhez sulypattot kevernek a paprikába, amivel mindjárt duplán károsítják a vevőt, mert a sulypatt nagyon nehéz. A háboru előtt a majorannát Farneior-szából kaptuk, ez gyakran volt hamisítva mérges növények leveleivel, most azonban ezek a pótzserek nem kaphatók és ezért a hamisítás elmarad. A törött fahéj hamisítása okkerporral történik, ez nagyon durva hamisítás és könnyen felismerhető. A kakaót émszethetetlen, gyakran penészes kakaóhéjjal hamisítják. Ujában kakaópótlót hoznak forgalomba, ami makk-kávéból készül és némi nyerskukorral van keverve. A pótlók A kávépótlóknak egész sora örkülút Budapestben, főképp huvelyesek magvát hasznalják erre a célra. A budapesti ember kávéja tehát jórészt lóbából, eszesbirsóból, lelniki vagy szegletes borsóból kerül ki. Használják aztán erre a célra a eszperkosza magját és a kukoricát is. A teapótló különféle levelekből, leggyakrabban a, fekete

HA ki akar valakit hoztatni az óhazába, halotti vagy születési bizonyítványt hiteltelen magyar nyelvre akar lefordíttatni, vagy bármíno óhazai ügye van, forduljon teljes bizalommal TÖRÖK KÁROLY iródjához 1716 SECOND AVENUE, NEW YORK, N. Y.

Az ó-hazába elküldött és nem kézbesített pénzek SZÁMTALAN levelet kapok az Egyesült Államok minden részéből honfitársaimtól, hogy azok a pénzek, melyeket az utóbbi 4 év alatt küldtek haza szereteteiknek Magyarországra, soha kifűzete nem lettek. Felhívtam tehát mindazokat, akik levelet kaptak hazulról, hogy a pénzt otthon meg nem kapták, lépjenek érintkezésbe New York állami bankfelügyelete alatt álló bankár és hajójege úgynök ZARO C. HENRY, aki teljesen díjtalanul segítséget nyújt annak kitadókolása végett, hogy ezen pénzek hova lettek és hacsak lehetséges, az illetők kezébe visszajuttassa azokat. New York állam bankfelügyelete alatt álló bankár és hajójege úgynök, ZARO C. Henry a legelősebb napi árfolyam mellett további pénzeket az óhazába és teljes szavatossággal vállal arra nézve hogy azok a legrövidebb időn belül kézbesítve lesznek otthon s ennek bizonyítékul igyekeznek mielőbb megszerezni a címzett által sajtókezeleg aláírt póstai nyugtát. Ugyancsak a legelősebb napi árfolyamban utalványoz eszekket a legmegbizhatóbb hazai bankokra Magyarországra minden részébe. Továbbá nagyon sok levelet kapok honfitársaimtól, akik arról panaszkodnak, hogy különféle úgynök utján hajójeget vásároltak hazautazás végett, akik 5-10 dollár, sőt még ennél is nagyobb összeget fizettek velük az utlevél megszerzéséért. Lelkiismeretem mer nem engedheti, hogy nyilvánosságra ne hozzam, miszerint az utlevél megszerzése még 2.000 lárnál is kevesebbe kerül s öva íntem honfitársaimat, hogy amennyire csak lehet, órázdejenek ezen úgynököktől, akik azon vannak, hogy mennél jobban kifűzzák a házékeny embereket. Nekem van egy állandó megbízható alkalmazotтам, aki eskakis avval foglalkozik, hogy honfitársainak segítségére legyen az utlevél megszerzésében. Felhívom tehát mindazokat, akik haza szándékoznak utazni, forduljanak teljes információért hozzám. A Zaro Bank-palota be van rendezve a legnagyobb kényelemmel a hazavándorlók részére s ott szép tágas szobák állanak az utasok rendelkezésére, ugy, hogy azoknak felesleges akármilyen ronda bourdingházakban lakni, ahol ki vannak téve annak, hogy a keservesen összekuporgatott dollárjaiktól kifosztják öket. Bármilyen ügyes-bajos dolgaikban forduljanak teljes bizalommal felvilágosításért

ZARÓ C. HENRI, Bankár New York Állam bankfelügyelete alatt álló bankárhoz 39 Cooper Square Third Ave., The Zaro Bank Bldg., Cor. 6th Street, New York City

VASÁRNAP

Husvét reggelén

HOGY HOLTA UTÁN HAZAJÖTT...

IRTA: EMÖD TAMÁS

Saruja nyütt volt és len-inge tépett,
De vérrózsái istenien szépek,
Későre járt, hogy a helységhez ért,
Emmaus felől már az este kélelt,
Friss szénaszaggal teltek meg a rétek —
És a pásztorsip boldogan zenélt.

Hogy senki nem jött, szinte halotthalkan
Bement a házba, hol is a pitvarban
Lelé tört szivü anyját, Máriát,
Nagygyedül ott szunyókált szegényke
Amíg köny csillogott lehunyó szemébe
Almában otthon látta már fiát.

Haja vörös volt és arcába lógott,
De szive táján még vörösebb csókok
Foltja piroslott és fényeskedett;
Az ácsmühelynél tünődve megállott,
S ahogy a lassu szürkület leszállott,
Egy vérharmatfüvel becsöngetett.

Az asztalon még hült a meleg étel,
Mert anyja várt borral és lepénnyel,
— Mellé nagyszemü szöllöt is rakott —
De csodálatos kék volt künn az éjjel
Jézus elindult kettészelt szívével
És ment, amerre Magdolna lakott.

A FESZÜLET

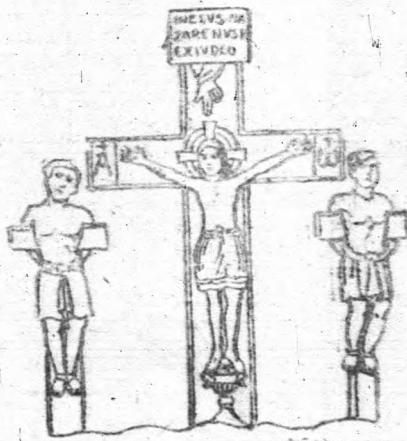
A KERESZT TÖRTÉNETE. IRTA: NEMES MIHÁLY.

Az ókor legrettenetesebb kivégzési módja volt a keresztrefeszítés. A szerencsétlen elítéltet a legválogatottabb kínos helyzetekben kötözték, vagy szegesték fel a T, X V vagy a közismert, vallási szimbolummá alakult kereszt formájú bitófára. A mezítelenre vetkőztetett szerencsétlen nem halt meg mindjárt, hanem a tropikus forróságban sokszor napokig vonaglott leirhatatlan kínok között, míg a halál meg nem váltotta szenvedéseitől. A kivégzésnek ez a rettenetes módja Pönicziában, Karthágóban, de leginkább a római birodalomban és tartományában volt szokásban, ahol néha tömegesen hajtották végre a borzasztó aktust. Sok ezren pusztul-

A feszület első ábrázolási módja a hatodik és tizedik század körüli időkben.

tus után 313-ban, amikor legyőzte Maxentius-t. A hagyomány szerint a döntő csata előtt a keresztény hitű Nagy Konstantinnak buzgó imája közben az égen sugárzó kereszt jelent meg a fölirással: "E jelben győzni fogsz!" Ez a látomás annyira hatott a császárra, hogy másnap a római hadi lobogókról a sást levétette és keresztet tétetett helyébe. Az ókeresztény művészet ekkor már meghódította a templomokat. Jézust ekkor kezdik

A tizenegyedik századbeli feszület a hatodik századi ábrázolást alakította át.

A kereszt első jele az ókereszténységben.

tak el ártatlanul a keresztfán az istenember nagypénteki tragédiájáig; talán még többen az ő halálával megpecsételt vallásnak követői közül azután.

Hogy milyen hatalmas és boldogító igazságokkal ajándékozta meg Jézus az elnyomott, sokat szenvedő emberiséget, bizonyítja az, hogy a kereszt, amely az ókori népek előtt a beestelen és irtózatos halál jele volt, az ő golgotai halála által megszentelve, elvesztette minden borzalmas és Megváltó képével a kereszténység legszentebb szimbolumává lett. Az első keresztények, miután leginkább a zsidó vallásról tértek át, szigorúan óvakodtak bármely fetissé válható jelképtől, később azonban, amikor a pogányok között is terjedt az evangélium, szokásba jött bizonyos egyszerű, szimbolikus jelek használata. Ilyen volt: a kéz, a hal, a galamb, horgony, sziv. Krisztus keresztalakba formált monogramja, két oldalt a görög alfa és omega betűkkel, jelezve a megváltó ama mondását, "én vagyok a kezdet és a vég"; ilyen jel volt maga a kereszt, palma ágak között, vagy a felső keresztfán ülő galambokkal. Magát Krisztust azonban nem merték ábrázolni. Sőt amikor a görög és római hívekből alakult keresztény gyülekezetek között terjedni kezdett a képek és szobrok tisztelete, Pál apostol, alexandriai Kelemen és Origenes kiméletlenül üldözték ezt, mint a keresztényeket megfertőző pogány szokásokat. A képek szimbolikus jelek, különösen a kereszt használata nem tudott általánossá válni a pogányok gunyolódásai miatt sem. Egy harmadik századból való gúnyfestületkép, számárfeji megfeszített embert ábrázol, előtte imádkozó kereszténnyel és ezzel a felirással: "Alexamenosz imádja istenét!"

Az első keresztények szelid, boldogító

nyugalmat hirdető temetkezési helyeiken se merték általánosan alkalmazni a keresztet. — Lassankint azonban a kereszténnyé lett görög és római művészek bevittek az új hitbe a szimbolizáló művészetet. Eleinte a klasszikus formákból merítettek, így például Krisztus képét Apollóhoz hasonlóan, bajusz és szakállalal görög ifjúként, néhai frigini sapkában ábrázolták, magát a fölfeszítést képpen vagy a szoborban ábrázolni még ekkor is tiltotta az egyház.

A kereszt hivatalos szimbolummá Nagy Konstantin császár győzelme után lett Krisz-

Feszület a 19. században a 18. században.

a jellemző tojásdad arccal és a közepén szétválasztott dus hajzattal, szakállal ábrázolni és ugyancsak ebben az időszakban festenek díszfényt is a Megváltó feje köré. A keresztrefeszített Krisztust az egyház csak a hetedik században fogadta el vallásos szimbolumként. Eddig a Golgotán szenvedő Jézust zászlós husvéti báránnyal szimbolizálták. 692-ben a konstantinápolyi zsinat eltiltja ezt a szokást s helyébe állítja, mint legszentebb szimbolumot, a feszületet.

Az első feszületeken vallásos szeméremből a Megváltót bokáig erő római ujjas tunikában festették meg, nyitott szemekkel, élve és áldásra nyújtott kezekkel, mellyel szemben a keleti egyház Krisztust mindig halva tűntette föl a keresztfán. Ez a két egyház között igen heves vitákra adott okot. Szokásban volt a IX. századtól kezdve az Üdvözítő lábaihoz kelyhet, két kezéhez az alfa és omega betűket, feje fölé, Pilátus írása alá, Isten kezét Jézusra mutatott ujjakkal; a feszület fölé pedig a sirató napot és holdat festeni. A feszület mellékalakjai Mária és János apostol, továbbá a lándzsával szuró római katona és az ecetes szivacsot nyújtó alak. Később a XI. században már a latrokat is ott találjuk a feszület mellett. A gótikus korszakban, a XIV. század körül, a művészet fejlődésével a golgotai tragédiát is természetesebben s nagyobb történelmi hűséggel kezdik megörökíteni. Ekkor kezdik a Megváltó fejére a feszületen a töviskoronát alkalmazni. Az ujjkor magasra fejlődött művészete végre egész fenségében állítja elénk a világrendítő isteni tragédiát. Örökbecsű remek alkotásokban, melyek a művészet meggyőző erejével hirdetik az isteni megváltás, a nagypénteki tragédia hatalmas eseményét.

A BÜ

Sokat beszélt a Szepességben szárazkántorról, vissza a más egyszer feleségét.

— Egy sütemény — esóválták — rek, amikor a Sorkovszky fölkel a sirjától feleségéhez garétoz, ismét neki a pap el a menyessévé.

— Lehetetlen a sírból feltámad egyszer mon fekvő leány kumi! Kelj föl zár föltámaszt kép volt az es tamásoktermés gi völgyekben.

— Semmi se ja, hogy mics szellemek van földön kívül, szemü, véges a rejtelmekbe ingadozók.

"Az bizonyos, falvi szárazkánt picaon leütötte ter, a hőhér, gottloser und hulláját a tem ket is dobált, erkölcsü iglői is bizonyos, h Gírg — miután tel kiszolgált év múltán jó visszatért Mees ra feleségül ve Maesko asztaló gitját.

Förgeteges idején, rongyos burkolt fiatal szér Meesedelt zett a faluban ség volt. A tá havakat szörte zikóra. Olyan az utcán, hogy nak csak épp ki a hóból.

A fiatal férfi a fehér hó alatt egy-egy álmait.

— Legjobb a Sötétfüzesben som helyett en a beste farkas fagyos lábait k szolta a kristá

A falu tulso lágosságot láte ment. Egy h jött a fény. H ablakon.

— Ha józan bujjál be atván egy pocakos és mécsét tartott

Ez a vendég a Wasserpauch volt, a vendég szky Gírg.

Az asztalon vére — sose bort, borovic és szagos folya váltképpen ped kát, a szerzab dag özvegy em szokta a lány getni.

Egy gyönyör Meesko mestér Szöke volt a le hizelegni az ap tal maeska.

Mikor a fél fit Maesko me meleg szobába, napra virradó sáfrányos kala

A BÜVÖS CSÓKOK

IRTA:

SOMLAY KAROLY

Sokat beszéltek annak idején a Szepességben a mecsedelfalvi szárazkántorról, aki azért jött vissza a másvilágról, hogy még egyszer feleségül vegye a — feleségét.

— Egy sütebből egyszer is elég! — csóválták a fejüket a cipszerek, amikor meghallották, hogy a Sorkovszky Girg egy év múltán fölkel a sírjából, haza jött a fiatal feleségéhez, a székehajú Margaréthez, ismét hűséget esküdött neki a pap előtt és boldogan élt a menyecskével még sok évig.

— Lehetetlen, hogy valaki a sírból feltámadjon. Jézus is csak egyszer mondta a koporsóban fekvő leánynak, hogy: talita kumi! Kelj föl leányom! A Lázár feltámasztásával, azzal más-kép volt az eset — tanakodtak a tamásoktermészetűek a szepességi völgyekben.

— Semmi se lehetetlen! Ki tudja, hogy micsoda titkos erők és szellemek vannak a földön és a földön kívül, csak hogy mi kurta-szemű, véges lények, nem látunk a rejtelmekbe — vetették ellen az ingadozókat.

Az bizonyos, hogy a mecsedelfalvi szárazkántor fejét az iglói piacon leütötte Schrimenszky mester, a hóhér. El is földelték a gottloser und versoffener Keri hulláját a temetőárokban. Köveket is dobáltak testére a tisztakerkölösű iglói férfiak. Viszont az is bizonyos, hogy a Sorkovszky Girg — miután egy évet becsülettel kiszolgált, a Pokolban — egy év múltán jó erőben, egészségben visszatért Mecsedelfalvára és újra feleségül vette a Wasserpauch Macskó asztalosmester szöke Margitját.

Förgeteges téli estén, farsang idején, rongyos barna sukmanba burkolt fiatal férfi érkezett egyszer Mecsedelfalvára. Körülnézett a faluban. Mindenütt sötétség volt. A tátrai szelek vastag havakat szórtak a falusi kis házikókra. Olyan magas volt a hó az utcán, hogy a harangtoronynak csak épp hogy a feje látszott ki a hóból.

A fiatal férfi csüggedten nézte a fehér hóbuckákat, amelyek alatt egy-egy házikó aludta téli álmait.

— Legjobb lett volna, ha ott a Sötétfüzesben a vándorpajtásom helyett engem tépnek szíjjel a beste farkasok — tűnődött és fagyos lábait kétségbeesetten vonszolta a kristályos havon.

A falu tulsó végén, valami világosságot látott fényleni. Odament. Egy hosszukás házikóból jött a fény. Hát bezörgött az ablakon.

— Ha jószándéku ember vagy, bujjál be atyámfia! — dörmögött egy pocakos ember a házban és mécses tartott a vendég elé.

Ez a vendéglátó pocakos ember a Wasserpauch Macskó asztalos volt, a vendég pedig a Sorkovszky Girg.

Az asztalos — tekintettel a nevére — sósé ivott vizet. Sört, bort, borovicskát és egyéb szines és szagos folyadékokat ivott. Kiváltképpen pedig a lengyelpálinkát, a zserzsabinkát szerette. Gazdag özvegy ember volt és éjszaka szokta a lánya butorait készíttetni.

Egy gyönyörű szép leánya volt Macskó mesternek: a Margaréte. Szöke volt a leány és úgy tudott hizelegni az apjának, mint a fiatal macska.

Mikor a félig megfagyott férfit Macskó mester beeresztette a meleg szobába, Margaréte a másnapra virradó vasárnapra éppen sáfrányos kalácsot sütött. Abban

az időben fölötte rákaptak a Szepességben a sáfrányos kalácsra, a krokeus pánszra és mivel abban az időben a sáfrány a legdrágább fűszerszámok közé tartozott: a szepességi városok tanácsai és a vármege szigorúan eltiltották a polgárokat a sáfrány élvezésétől. Macskó mester azonban fűtyült a statutumokra. Csak azért is!...

Hát ezen az estén ép akkor hült ki a frissen sült sáfrányos kalács az asztalon, mikor Sorkovszky Girg letelepedett a fenyőillatos szobában a bubos kemence mellé.

Hamarosan egy kupa bort is forrált címetel a Margaréte és megduvarolták a bánatosképű idegent, aki olyan tépett, levért és szótlan volt, mint a fészkeről elűzött madár.

A címetes meleg bor valamennyire meglágyította a kedvét. Beszélt hetet-havat: hogy Lengyelországból jön, ahol Koseiusko seregében harcolt. Olyan szépen mesélt, hogy Macskó mester és a leánya le se vették róla a szemeket. Pedig már éjféledett az idő. Enekelt is a fiatal férfi. Régi lengyel nótákat dudolgatott. A hangja szépen szólt, mint a havasi kürt, mikor pilláit lehunyva énekelte: Jeszee polszka nye zginyela...

A második napon úgy megkedvelte az asztalosmester a széphanagu embert, hogy a délebedet követő poharazásnál pertu lett vele. És Margaréte is szívesen nézte a szélesvállu, szökeszakállas, nyájas férfit.

Pár napi ott időzés után — mivel irtózatos hidegek voltak — így szólt a mester Sorkovszkynak: — Tudod mit Girg? Ami istenfélő luteránus ekklézsiának épp kántorra van szüksége. Te szépen énekelsz, maradj itt kántornak. Orgonálni nem kell, hát csak szárazkántor leszel.

— Fene bánja. Maradok — felelt Girg és ott is maradt.

Vagy egy év múlt el így csöndben, melegegésben. Sorkovszky mindennap eljárógatott az asztalosmesterhez és a fiatalok úgy megszerették egymást, hogy házasságot kötöttek.

Margaréte boldog volt, hogy ilyen okos és szép férjet adott neki a véletlen. A kántor is nagyon szerette a menyecskét. Az öreg Wasserpauch pedig örömeiben sirt, mikor Isten kegyelméből nagyapa lett. Olyan bölésöt csinált az unokájának, hogy párja nem volt a Szepességben.

Egyszer aztán tayasszal furcsa dolog esett a kántornal: eltűnt. Hetekig, hónapokig keresték mindenfelé, de hiába. Őszi dér csillogott már a fákon, mire visszatért. — Már azt hittem, hogy meg-

haltál. Örök gyász ült a szívemre, Girg. Hol jártál, Girg, ilyen sokáig? — zokogott keblére borulva a menyecske.

— Ne kérdezd! Ne kérdezd, Margarét. Ugyse mondhatnám meg, hogy merre jártam — felelte Sorkovszky.

Csaba vezér

Könnü neked Csaba vezér
A tejuton járnai,
Hej, de nehéz a magyarnak
A jöttödre várnai.
Igértétek, hogy eljöttök
Ha majd üt az óra,
Betoppantok és itt lesztek
Első kakasszóra.

Parancsold hát nyeregbe mind
Néped daliáit,
Egy vert nemzet, tört, legázolt,
Kapu alatt vár itt.
Vészértelen, tanácstalan,
Légy te a vezérünk,
Hős apádra, Atillára
Könyörögve kérünk.

Ne hagyj cserbe ezt a drága
Nemes magyarságot,
Mely már annyi vést és vihart,
Török, tatárt látott.
Könnü neked a tejuton járnai,
Hej, de nehéz a magyarnak
A jöttödre várnai.

KISS JÓZSEF.

dott; hanem bezeg megvigasztalódott, mikor pár hónap múlva egy holdfényes októberi éjszakán bezörgött az ablakán az — ura.

A harmadik gyerek születése után megint csak leborotváltatta szakállát a Girg és megint csak meglepett Mecsedelfalváról. Hanem most bezeg pörül járt. A Margaréte egy legényt bérelt föl jó pénzzel, aki minden lépését figyelemmel kísérte a Grignek és elmondta, hogy Lengyelországba járogat ilyenkor és hogy ott is van neki egy — felesége.

Wasserpauch mester megharagudott. El is ment tüstént Iglóra, a tizenhat szépesi városok adminisztrátori hivatalához és bejelentette a gazember Sorkovszkyt, akinek két asszony felesége vagyon az istentelennek, mint a török pasának.

Mikor őszi harmat hullásán Girg szokása szerint hazajött Mecsedelfalvára, már várták a darabontok és vason bekisérték az iglói tömlőbe. Nagytiszteletű, tekintetes és nagybölesességű bírák és esküdtek uraimék vallatára fogták a dupla boldogságban élő Sorkovszkyt, aki szépszerével (sub tortura, kinvallatással) meg is vallotta, hogy igenis két felesége van. Egy Magyarországon, egy Lengyelországban. Az egyikétől három, a másiktól négy gyermeke vagyon.

— De hát voltaképpen mégis melyik az igazi asszonyod, te parázna eb! — kérdezték tőle az iglói bírák.

— Tudom is én — felelte Sorkovszky — egyik olyan, mint a másik.

— Törvény szerint, csak egy asszonyod lehetne. — Fűtyülök a törvényre. A természet erősebb, mintsem a törvény.

— Mégis melyiket szereted igazán?

— Mikor Magyarországon vagyok, akkor a Margaréte szerettem igazán. Mikor pedig Lengyelországban vagyok, akkor meg az

Urszulát szeretem igazán.

— Beste! Ládd, így kopik el hamar a sokat görgetett kavics! — mörnantak föl a vén tanácsurak és irigyen nézték a vértől duzzadó fiatal férfit, aki olyan volt, mint a friss nyírfalomb.

AZ ASSZONY SZEME.

Az asszonyok szeméről nehéz olyan tudományos hangon beszélni, mint a másik nembe tartozó emberekről. Az asszonyok szeme olyan valami, amely nem igen ösztönöz tudományos vizsgálódásra. Valóságos mágnes ez a szem, ha a villanásában érzés, gondolat fejlődik ki; olyan mágnes, amely ellenállhatatlanul vonzza és boldondá teszi még a legcinikusabb szemészdoztort is.

Pedig valójában mégsem mágnes az asszonyok szeme. A szerkezeté éppen olyan bonyolult, vízből, idegekből, idegsejtekből, azok falából összerótt alkotmány, mint a férfié. Hanem némi különbség mégis mutatkozik a két nem szeméi között, már tudnillik az anatómiában.

Ez a különbség is csupán addig áll fenn, amíg él, villámlik, biztat vagy elkerget, vagyis az orvos nyelven szólva: az idegek élnek benne s amíg az élet, a temperamentum színnel táplálja. A halál után azonban vége minden varázsnak, az idegek megmerevednek, egyformán hideg és üveges lesz az anyós, a papucshős, a Venusz-szépség s a járdák lovagjának tekintete. Most a szem tulajdonképpen egyazon formájú, ugyanazon tökéletességi fokpon van, ugyanazok a hibái itt is, Szene-gálban is.

Az eleven asszonyi szem varázseréjét az adja meg, hogy a szép tulajdonosnak sűrű vére van, bőrszerkezetében sok a festék, több jut a szem szivárványhártyájára. Ugyanis minden tükröző felület, így a szem külső szaruhártyája is, annál vakitöbb pompával veri vissza a fény sugarakat, minél sötétebb alapja van.

Igy van ez más dolgoknál is. A sötétségben ragyognak a legszebben a csillagok.

Az asszonyok tüzes szeméinél még igen fontos szerepe van a tágas szembogárnak. A legveszedelmesebb sugarak innen erednek. Tudják ezt az asszonyok is, akik a festék fogytán, amikor már a szivárványhártya szelidebb, nyugodtabb jelleget ölt, holott a vérben még nem halt ki az élet forrósága, — ott gyorsan segítenek egy atropinesóppal, amely a szembogarat kitágítja.

CSILLAGSZAT.

A föld delejességének és az északi fénynek okáról a bécsi tudományos akadémia tagja, Suhalka professzor új elméletet állított fel. Szerinte a földdelejességét azok a villamos áramok idézik elő, amelyek földünket Nyugatról Kelet felé körüljárják. Ezeknek a villamos áramoknak keletkezését a következő eredeti módon magyarázza meg Suhalka.

A föld körforgásában a legelső légrétegek, mivel lassabban forognak, mindig visszamaradnak s miután pozitív vilanyossággal bírnak, úgy hatnak, mint az elektrikus áramok, amelyek földünket Nyugatról Kelet felé körüljárják. Az Északi-fénynek, amely a föld forgása miatt csak igen magas szélességi fokok alatt fordulhat elő — oka a föld vilanyossága, a mely belőle az égbolt felé kitor.

BUDAPESTI POSTA

Miniszterek az Otthonban. — A miloi Vénusz. — A doktor ur.
A sajtófőnök. — A legkisebb lapok a legapróbb betűkkel.

Kedélyes vacsorán ünnepelték a politikai újságírók azokat a minisztereket, akik közülük váltak ki. Huszár Károlyt, Beniczky Ödönt, akik politikai újságírókból lettek miniszterek, Pekár Gyulát, a kitünő író, Bárczy Istvánt, aki a Magyarország kis munkatársából lett főpolgármester, majd miniszter és Bónitz Ferencet, aki éppen olyan jeles lapszerkesztő volt, mint amilyen kiváló és népszerű sajtófőnök.

A vacsorán felelevenedett a múlt, a sok közös — kedves, tartós — emlék, amelyet együtt éltek át ezek az újságírók, akár megmaradtak az íróasztal mellett, akár felkerültek a miniszteri bársonyszékekbe.

Hoitsy Pál, Lenkey Gusztáv, Márkus Miksa, — a magyar újságírás vezérei keltek versenyre, hogy meghitt, felejthetetlenül kedves legyen az este. Egymást érte a sok kedves, érdekes, ötletes visszaemlékezés. Furcsa is az, hogy ezek az emberek csak úgy járnak-kelnek a hírlapíró karzatról az ülésterembe. Igaz, hogy csak egy lépés az egész. Egyetlen lépéscsokkival az, aki eddig a nagyszagos urak beszédét jegyezte, oda kerül, ahol ezután az ő beszédét jegyzi.

Amikor Huszár Károly képviselő lett, tréfásan rá is szólt egy képviselőtárs:

— Nem félték, Károly, hogy ha ilyen tömegesen átszétifikáltak a zsurnaliszta-karzatról az ülésteremből a hírlapírói karzatra s elfoglaljuk a helyeteket?

— Nem — felelte Huszár — mert, akik a hírlapírói karzaton ülnek, mind jól leviszágálnak az ülésteremben is, ellenben Isten mentse attól, hogy nektek kelljen egyszer helyettük tudósítást, kareolatot vagy vezércikket írni!

Bizony, bizony, ezek a fiúk még csak ki udnának vágni két lépéssel odább egy beszédet vagy közbeszólást, de — jaj — ha egyszer Ugron Istvánnak kellene a Pestí Hírlap vezércikkét írni, Podmanitzky Endre bárónak az Érdekes Újság kareolatát és Besztergyszky Kálmánnak a részletes tudósítást.

Az államférfiak hírságára kedves históriát mondak el az este. Széll Kálmán nagyszerű beszédét tartott egyszer a parlamentben, de a lapok csak kivonatos tudósítást adtak róla, ami a kiváló, — de hű — államférfi mód fölött bosszantotta. Másnap maga elé csejtálta a könyvomatot szerkesztőjét, Sturm Albertet, s ráripakodott:

— Mondja, van a feleségének diadémja?
— Van — felelte a megszeppent Sturm.
— És mit szólna hozzá, ha azt darabokra törnék?

Sturm abban a percében átérettette, hogy ez a képletes szemrehányás a darabokra törtélt szónoklat miatt van és így válaszolt:

— Kegyelmes uram, a miloi Vénusz is hiányos, töredékes és mégis világhírű a műbece. Az Excellenciád beszéde is töredékes, de ki ne élvezné a hiányos műremekben a retorika nagyszerűségét, éppen úgy, mint a miloi Vénuszban a szobrászatét?! Ki merné a miloi Vénuszt kifogásolni, mert nem teljes!

Széll Kálmán gondolkozott egy percig, elkapta a gondolat, már kielégült a hírsága és meglegedetten felelt:
— Igaza van, Sturm, igaza van. Nem haragszom.

Perczel Móriéről, aki ma komáromi főispán, beszéltek a következő kedves történetet. Perczel újságíró korában, amikor a miniszterelnöki sajtóosztálynál dolgozott, nagyon összekülönbözött Wekerlével. Az állásába is került ez. Bosszút forralt hát Perczel Móric.

Mikor megbukott Wekerle Bécsben, elment a miniszterelnökségre és megkérdezte a portástól:

— Haza jött már a doktor ur?
— Melyik doktor ur? — kérdezte csodálkozva a portás.

— Hát, Wekerle Sándor doktor ur. És a viccben az a vice, hogy Wekerle megtudta a szójátékot és sohasem felejtette el Perczel Móriénak.

Ugyancsak Perczel Móriéval történt, hogy amikor Justh Gyulát minden híve cserben hagyta, felindultan rohant vezérének:

— Tudja, hogy mindenki cserben hagyta!

— Tudom, — felelte rezignáltan Justh — ketten vagyunk már csak Justh-pártiak. Én már csak, Móric, magában és magamban bízom.

— Én már magában sem — kiáltotta Perczel Móric idegesen és tovább futott.

A kitünő, buzgó Bónitz Ferencet köszöntötte fel Kovács Dénes.

— Nagyszerű állás a sajtófőnökség — kezdte tréfásan — még sem az ma már, ami negyvennyolcban volt. 1848-ban ugyanis felment Bernáth Gázi Kossuth Lajoshoz és kérte, hogy nevezze ki sajtófőnökké. Kossuth Lajos ki is nevezte s amikor kinevezte, akkor kérdezte csak meg tőle:

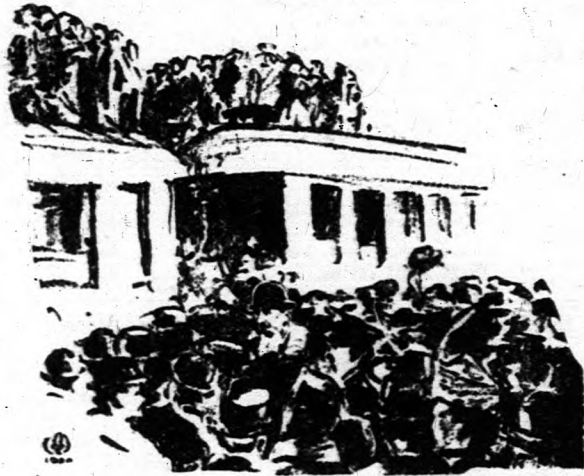
— Gázi, mondd, mért kérted éppen azt, hogy sajtófőnökké nevezzelek ki, mikor mást is kérhettél volna?

— Most már megmondhatom, — felelte Bernáth Gázi, mert már kinevezte. Olyan állást akartam, amelynél sok a fizetség és kevés a munka.

Halász Lajos beszélte Kovács Dénesről:

— Amikor Dénes fellépett Szalonthán képviselőjelöltnek, azzal korteskedtek mellette, hogy lapszerkesztő. Megunta ezt végre is az ellenjelöltje és fitymálva így ríposztozott:

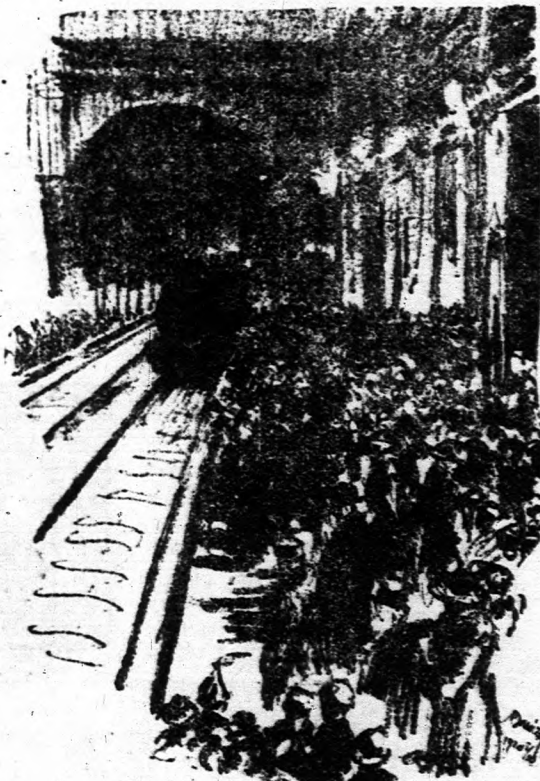
— Lapszerkesztő?! Lapszerkesztő?! De figyeljék meg, atyámfiai, olyan lapszerkesztő csak, akinek a legkisebb lapon — a Kis Újságban — a legutolsó oldal legeslegvégén a legapróbb betűkkel van kinyomva a neve.

Apponyi megérkezik Párisból.

A magyar béke delegáció vonatát váró közönség.

Álomké

Marika: kebléből kivégya szelére, hának folyosó Pannika

Marika: hágy ra idő Pannika: Marika: Pannika: Marika: áldott nap Pannika: Marika: golyóbis, mint Pannika: mostan.

Marika: nem lövi ezt Pannika: sűrű kétségbe Pannika: Marika: a képle, mint Pannika: Marika: szakállam, hogy ni, ha csak a dehogy is nem Pannika: a tavaszon a Pannika: teinsur a Peto hogy most az Pannika: Pannika: csinálni, de te Pannika: von, oh be szé Pannika: Pannika: zett, engem t (boldog eskla volt a Janika Pannika: szögáltam, m Marika: kocsmból kiv Pannika: tartottak Pannika: Pannika: Pannika: Pannika: rött a feje. Pannika: Marika: áldja meg an Pannika: Marika:

Pannika: Marika: het a gránicot Pannika: Marika: Pannika: Marika: Pannika:

Az arany medália

Álomkép egy felvonásban

Irták: Pakots József és Rózsahegyi Kálmán

Szín: fővárosi utcacsald konyhája. Este. A konyhát egyetlen egy légszuszálógó világítja be. A jobb oldali falon óra, amely hangosan veri ki az időt. Fehér konyhabutorok, tiszta takaréktűz hely. Hátról balról, kis összehajtott vaságyacskák, letakarva fehér terítővel, fölötté pici kopott aranykeretű tükör, szentelt barkával. A tükör alatt egy kövített fényképe, olcsó keretben, virággal díszítve. — Az álmokép színtere a Kárpátok havas lejtője.

Marika, Pannika, kis cselédányok. — A nagysága. — A kisasszony. — Janika. — Péter.

Marika: (lefekvésre készül, kibontja a kis vaságyat, megveti, közben a kebléből kivessz egy tábori levelezőlapot, hosszán nézi, újra visszateszi, leül az ágya szélére, ismét nézi, a párnája alá dugja, aztán levetkőzik. Ekkor a konyhának folyosó felőli ablakán, amely a háttér-falon van, kocogás hangzik.)

Pannika (kívülről halkán): Marika!

Marika (fölgrik az ágyról, magára kap egy hálórészt, alsószoznját, az ablakhoz siet, félíg kinyitja): Te vagy az, Pannika?

Pannika: Én vagyok, Marika! Lefeküdtél ma?

Marika: Nem. Egyősz?

Pannika: Be.

Marika: (kinyitja az ajtót.)

Pannika (besurran): Alszanak odabenn?

Marika: Ha alszanak. (Leül az ágya szélére.)

Pannika (szintén leül az ágyra): Kaptál levelet a Janikától?

Marika: Nem. És te a Pétertől?

Pannika (a fejét rázza): Én se.

Marika (gyöngén sóhajt): Már három hete.

Pannika (szintugy): Már három-hete. Vajjon mért nem írnak?

Marika: Miért? (Hosszan a levegőbe bámul.) Mer' sok a muszka. Nem hagyra időt.

Pannika: Hát (az uriszoba felé int) a kisasszony kapott a völegényétől?

Marika: Ó se.

Pannika (elgondolkozva): Senki se...

Marika (álmódzva): Mikor elment, aszonta: "Marika lelkem, minden áldott nap fogok írni neked. Minden áldott nap." És nem ír.

Pannika: Talán sok az áldatlan napjuk.

Marika: Mikor elment, aszonta: "Marikám, edes, ha úgy fog hullani a golyó, mint a záporosó, én akkor is fogok írni neked." És nem ír.

Pannika: Talán az igazi eső elmosta az írásukat. Hisz' sok eső esik mostan.

Marika: Mikor elment, aszonta: "Marikám szentem, ha csak a muszka le nem lövi ezt a kezemet, ni, akkor én fogok írni neked." És nem ír. (Felsíró kétségbeeséssel, lamentálva ingatja a fejét.) Jaj, ha lelőték a kezét!

Pannika: Puska van a kezükben, éjjel-nappal puska, azért nem írnek.

Marika (fejnéz a Janika fényképére, amely a falon függ): Milyen sima a képe, mint egy jánynak. Három héttel ezelőtt, a legutolsó leveliben azt írta: "Marikám, virágom, talán rám sem esmérelnél. Ugy megnőt a bajuszom és szakállam, hogy azt hiszem, a saját öregapám vagyok. Nincs időm beretválkozni, ha csak az ellenség meg nem beretvál." Dehogy is nem ismerném meg, dehogy is nem ismerném meg.

Pannika: Péternek is megnőt a szakállja. Ó se hasonlít a képihez, akit a tavaszon a ligeti fényképezőnél csináltattunk. De én segítettem a 46gon.

Marika: Hogyan segítettél?

Pannika: Elvittem a képet a fényképezőhöz és aszontam: "Csinájjon a teinsur a Péterrel egy olyan képet, hogy bajusza és szakállja is legyen, mert hogy most az van neki."

Marika (csodálkozva): És csinál?

Pannika: Dehogy is! Számár ember a! Bezzeg, a népligeti az tudott von csinálni, de télen az becsukja a bótját, mert hogy nincs ringispil.

Marika (elgondolkozva): Emlékszel, Pannika a nyáron? Janika ült a lovon, őh be szépen ült...

Pannika: A Péter is szépen ült.

Marika: Szépen. Mi ketten, te meg én, pedig egy hattyun.

Pannika: Hogy forgott a ringispil.

Marika (lehunyja a szemét, mintha szédülne): A Janika sokszor hátránézett, engem nézett, aztán egyszer csak hátranyúlt, átölelte a derekam és (boldog csiklandós nevetéssel) becmet a nyeregbe maga mellé. Jaj, de erős volt a Janika!

Pannika: A Péter is. Egyszer megverte a vicit az Főtvös-utcában, ahol szögáltam, mert hogy igen nagyon szemtelen volt énhozzám.

Marika: Hát amikor odahaza Pusztá-Mihályon a Janika a kocsmából kiverte a fél falu legényit.

Pannika: A Péter is segítette, merthogy mindig össze-tartottak.

Marika: Mindig.

Pannika: Jó komák voltak.

Marika: Azok. (Dicsekedve.) A Janika értem tette.

Pannika: Micsodát?

Marika: Hogy kihajigálta a legényeket. De soknak betört a feje. Meg is vert engem az édesanyám utána!

Pannika: Amért te miattad esett a fejbeverés?

Marika (nagy bensőséggel): A drága édesanyám! Hogy áldja meg az Isten a verő kezét...

Pannika: Jó asszony...

Marika (áhitattal): Az anyám...

Kis csóná.

Pannika: Vajjon mi lehet most odahaza Pusztá-Mihályon?

Marika (sóhajtva): Pusztá-Mihályon? Élnék... (Ismét sóhajt.) Mi lehet a gránicon?

Pannika (sóhajt): A gránicon? Élnék.

Marika: Pannika!

Pannika: Mi az, Marika?

Marika: Nem vetnéd ki a kártyán?

Pannika: Mit? A Janikát?

SZEMÉLYEK:

I. öreg népfelkelő. — II. öreg népfelkelő. — Százados. — Örszem. — Orosz katona. — Magyar katonák

Marika: Meg a Pétert? A multkor is kivetted, hogy jön tőlük levél és jött. Hát ha most is?

Pannika: Nincs nálam a kártya. Hozzam?

Marika: Hozd!

Pannika: Hát jó. Mindjárt. Várj csak! (El.)

Marika: (egyedül, az ágyon helyet csinál a kártyavetésnek, izgatottan kuszulódik, rendezkedik.)

Pannika (jó, piszkos magyar kártyával, Marika mellé ül az ágyra, összekeveri a kártyát és mondja): Emeld el a szerencséd!

Marika (felsóhajt): Uram segíts!

Pannika (egyenként veszi a kártyákat, kitérgeti az ágyra, közben minden kártyánál megnyalazza az ujját. Az egész aktus rendkívül komolyan történik, mindkettőnek arcán az odaadó hit, a babonas meggyőződés): Ni, ez a zöld király...

Marika: A' zöld király...

Pannika: Azt mondja a kártya, hogy ez a mi királyunk. Itt van ni, mindjárt a makk király is.

Marika: Hát az ki?

Pannika: A németek királya. Látod, most együtt vannak, a zöld is, meg a makk is. Nagyon jóba vannak.

Marika: És a Janika? Ó hol van?

Pannika: Várj csak. (Kever.) Emeld újra!

Marika: (ismét emel.)

Pannika (szétrakosgatja a kártyát az ágyon): Itt van, a zöld felső!

Marika (örömmel): A Janika! Mit csinál?

Pannika: Várj csak. Most én emelek. (Emel.) Ládd-e, itt a Péter is!

Marika: A Péter is?

Pannika: A makk felső. Ők is jóba vannak.

Marika: Mindig voltak.

Pannika: Igazat beszél a kártya. (Csodálkozva.) Né, csak né!

Marika: Mi az?

Pannika: Itt nagy dicsőség áll. Nagyon nagy dicsőség.

Marika: Kinek?

Pannika: Egy szöke embernek. Várj csak, ki kell vetnem. (Kever és újra rakosgat.) A háboruban lesz a dicsőség! A szöke emberé lesz. Megmenti a hazáját. Medáliát kap.

Marika (tűrelmetlenül): Kicsoda?

Pannika: Várj csak, várj csak. Még nem mondja a kártya. Emelj még egyszer.

Marika: (áhitattal emel.)

Pannika (kever és kivét egy kártyát): Ez az! A zöld felső.

Marika (sikitva): A zöld felső? Hisz az a Janika!

Pannika: Igen, a Janikához áll a dicsőség. Nagy, nagy dicsőség!

Marika (lelkesebben): Medália! Miből? Ezüstből?

Pannika: Aranyból!

Marika (boldogan, összecsi a kezét): Oh! Arany medália Pusztá-Mihályon majd úgy megyünk a templomba, hogy fölteszi a mellére!

Pannika: Vasárnap.

Marika: Mikor misére harangoznak. (Ebben a pillanatban ütni kezd a fal órát. Mindketten hallgatják az ütést.)

Pannika: Jesszusom, már tizenkét óra van, már éjfél van. Megyek én is haza lefeküdni.

Marika: Arany medália! Oh, csak írni valamit. Hiszen most nincs is messze, csak a gránicon.

Pannika: Még a kisasszony se kapott a völegényétől, pedig az kapitány! Annak hamarabb viszik a levelit.

Marika: Az igaz!

Pannika (kifelé indul): Az Isten álgyon meg.

Marika: Az Isten álgyon meg!

Pannika (gyöngéden): No, oszt most már semmi busulás, Marika. A kártya megmondta. Nagy dicsőség áll a Janikához. Hős lesz. Arany medáliát kap.

Marika (rajongón): Arany medáliát!

Pannika: Csak fekküggél le szépen, Marika. Aludj jól. A kártya megmondta. Az Isten álgyon meg! (El.)

Marika: Az Isten álgyon meg! (Egyedül marad, az arca sugárzik a boldogságtól, teljesen levetkőzik, néha abbahagyja a vetkőzést, a levegőbe néz és boldogan suttozja maga elé.) Arany medália! (A gázlámgot most lecsavarja. Félhomály. Felhajtja az ágytakarót, bebujik az ágyba, a fejére huzza a takarót és ismét boldogan felsóhajt.) Arany medália!

Kis szünet. Halk zene kezdődik. A színen egészen elsötétedik. Ködfüggöny ereszkedik le, majd a háttérben a hátulsó falfüggöny felsiklik a mögöttes fehér világításban, aminő a téli éjszaka havas tónusa, látható lesz a Kárpátok havas lejtője. A havas háttér előtt tábornok körül heverésző honvédek, öreg népfelkelők halkán dudorásznak egy bánatos hazasíró éneket, közben a puskájuk szuronyával meg-megpiszkálják a tüzet. Mindenki guggol, heverészik, csupán egy alak áll puskájára támaszkodva, busan: Janika.

Katonák: (énekelnek; az ének dallama a kezdődő álom kísérő zenéjének motívumaiból alakul ki. Az ének elhallgat.)

I. öreg népfelkelő: Né te né, de lógtatja a fejét ez a Jani gyerek! Mi bajod van, koma?

Janika: (mintha mély álomból eszmélne, rándít egyet a vállán.)

II. öreg népfelkelő: Szerelmes a fú. Ugy vágyakozik a babája után, mint a csikó a friss fűre.
Katonák: (nevetnek).
I. öreg népfelkelő: Jányért katonának nem szabad busulni.
Janika (felmordul): Nyughasson már, András bácsi.
I. öreg népfelkelő: No csak ne berzenkedj, csapkós. Az ilyen magamfajta vén csont már csak évdni tud a szerelemtől. Hiszen vót idő, én is komolyan vettem. Hogy hijják?
Janika: Kit?
I. öreg népfelkelő: Hát a szeretődöt!
Janika (áhitatosan): Marikának.
Marika: (rajongó gyönyörűséggel felsóhajt).
II. öreg népfelkelő: Osztán mért busulsz olyan nagyon?
Janika: Nem gyün levél tüle. Már három hete.
Marika: (felsóhajt).
I. öreg népfelkelő: Nekünk se gyün hazulról. En utánam három gyerek ri s éppen egy hónap előtt kaptam az utolsó átkombómkajait. Hát hiszen ha nem talál ide a posta.
II. öreg népfelkelő: Nekem se hozott a feldpost. (Huncutul.) Pedig de cudar szép három frajra veszkődik utánam. Hiába, jó sora van az aglegénynek.
Katonák: (nevetnek).
I. öreg népfelkelő (fölnéz az égre): Hé, látjátok a göncöl-szekeket?
II. öreg népfelkelő (fölnéz): A fiastyukot azt igen.
I. öreg népfelkelő: Te is csak a tyuk-félet látod meg, koma. A göncöl ott van, ni. A rudja erre áll. Mindjárt megmondom, mennyi az idő? (Beernyózi a szemét és egy szemlelődik a csillagos égbolton.) Ejfé! van.
Janika (maga elé): Marika most alszik...
I. öreg népfelkelő: Aludni kéne má' fiuk. A muszka is alszik. Ma éccak csond lesz.
Katonák: (alváshoz készülnek).
I. öreg népfelkelő: Hát csak vigyázz, Jani!
II. öreg népfelkelő (mesélőn): Hanem a láj-dinánd ur Hajagos ma hajnalban remekül csinálta!
Katonák (érdeklődve felmordulnak): A bizony!
II. öreg népfelkelő: Hogy aszongya, amikor gyöttek a muszka a nagy ködbe és meg akarták lepni a láj-dinánt ur Hajagos és a nyóc emberit, míg a muszkaak vagy harminca vótak, aszongya a láj-dinánt ur: "csak hagyjátok egészen közel gyönni őket, hogy azt higgyék, nem látjuk őket, nikor osztán husz lépésre lesznek, akkor sturmolni fiuk és kijabálni, ahogy a tortokokon kifer!" Hát naccérú vót. Ugy megjédtek a nagy óbogatásra meg a sturma a muszka, hogy csak ugy tátogetták fölfele a kezüket és el is fogtak mind egy szál!
I. öreg népfelkelő: Naccérú vót! (Felriad.) Mi az no?
Katonák: (mind felriadnak és a fegyverük után nyulnak).
Janika (hirtelen lövése emeli a fegyverét és kifelé figyel a színpalak mögé, harsányan kiáltja): Halberdó!

Kis csond.

Janika (hangosabban): Feldruf!
Péter (kívülről): "Gránic!"
Janika (leereszti a fegyverét): Gyöhetsz!
Katonák: (visszaheverednek, alvásra helyezkednek).
Péter: (közvetít, beretváltan).
Janika: Ni, Péter koma, hát te vagy?
Péter: En volnék, Jani!
Janika: Mi jártabban?
Péter: Százados ur Fejes küldött. Hogy aszongya, hallotta, hogy egy muszkaát fogott a századosok, aki beretvált. Adjátok köcsömbé a mi századunknak.
Janika (neveve nézi a Péter borostás, szakállas arcát): Hát az igaz, hogy rátko ferne egy kis tisztálkodás. Hát megvan a muszka. Amodabb dolgozik a Deckungban. En fogtam el.
Péter: Te?
Janika: En azt! Félig meg volt fagyva az istenadta és éhes volt. De nem tudtam, hogy borbély.
Péter: Messze tanáltad?
Janika: Itt koricált a mi Deckungunk közeliben. Eltévdt. Oszt adtam neki enni, meg egy kis életet dörzsöltm belé.
Péter (meggyőződéssel): Az is ember!
Janika: Ember!
Péter: Igen nagyon szegény ember.
Janika: Mikor már lélek állt bele, egyszerre csak meg akarja csokolni a kezemet, oszt a képméhó' nyul. Csiba te — mondok — és ráütök a kezire. Mit akarsz? Ó csak ujra a képméhó' nyul. Azt hittem, ki akar gunyolni, mert hogy igen-nagyon szörös volt az ábrázatom. De egyszerű csak a zsákjából kivessz egy beretvált. Hát akkor tudtam me, hogy borbély. Hátjából meg akart beretválni. Jó! — mondok.
Péter (irigykedve nézi Janika sima arcát): Nagyon jól beretvált.
Janika: Jobban, mint odahaza Pusztá-Mihályon Gáspár bácsi, a csizmadia, aki az ember fejit a hóna alá szorítja és ugy beretvált.
Péter (elgondolkozva): Vajjon mit csinálnak otthon?
Janika: Hát a jányok? A Marika...
Marika: (álmban a gyönyörűségétől felsóhajt)
Péter: Meg a Pannika...
Janika: Mikor kaptál levelet?
Péter: Van annak három hete...
Janika: Nekem se irt Marika. (Kivesz a zsebéből egy tábori levelezőlapot.) De régen gyött ez... Nem bírok már várni.
Péter: Bizonyára irt, csak nem jutott időig.
Janika: Hiszen éppen ez az. Már nem bálnék semmit, csak órola tudjak.
Péter: Majd vége lesz ennek is, osztán...
Janika (elgondolkozva): Osztán...
Kis csond.
Péter: No, az Isten álgyon meg, Jancsi! Me-
gyek má' a muszkaért, a borbélyért. Merre?
Janika (Kifelé mutat): Arra ni. A forpostok elligazitanak. Jelentkezz kapitány ur Marjajná.
Péter: (szalutál, el).
Janika: Szerbusz koma! (Egyedül marad, körülötte teljes csond, a katonák alszanak. Előveszi ismét a Marika utolsó levelezőlapját, a tűz felé fordul, hogy a világosság a leveleire essék és silálva, áhitattal olvassa.) Szeretett Janikám! Megkaptam tisztelt soraidat s tudatlak, hogy hála Istennek egészséges vagyok, amit nekem is tiszta szivemből kívánok. Örizzen meg tégedet az Isten ő szent felsége a háboruban. En mindéig, de min-

déig csak rád gondolok s oly igen-nagyon veled vagyok a szivem érzelmé. Irj levelet, szeretett Janikám, mert tisztelt soraidat mindéig nagy örömmel olva... (Egyszerre elhallgat, kifelé figyel, mintha zajt hallana: észrevesz valamit, amitől a igen-nagyon indulatba csap át. Kiabálva, lobogó, árdo lelkességtől kigyulva kiált rá az egyik alvó katonára, a kürtösré.) Hé, Pista, fujjak az alarmit! Itt a muszka! Hé, Andris bácsi! Keljenek fel! Rajta! Fel, Fel! Rajtunk az ellenség, azt a ke-serves Pönciusát! (Kirohan.) Utánam!
Kürtös: (teli tudóvel fuja az alarmit).
Katonák: (felkapják fegyvereiket, felugrálnak s harcias kiabálások közt rohannak ki Janika után).
Kürtös: Kint fegyverraj, lövések, kiáltások, kürtészo, rohamot felzö dobpergés. Az ütökzet lármája elébb távolból hangzik, később közeledik, de gyérül.
Marika (a háborus zajt félhangu, álomszerű felsikoltásokkal kíséri és hanykolódik az ágyán): Jaj, Janika... Vigyázz... Sokan vannak a muszka-kak... Ott... ott... hátulról... Nézz vissza... Most, most... (Ujlongva.) Elestek, mind elestek... (Hirtelen aggodalommal.) A fák mögül jaj, be sokan gyünek ismét. Huszan, harmincan... Vigyázzatok!... Janika... az a bárányborsüveges, az most felzö szur! Térj ki, térj ki... (Sikoltva, könyörögve.) Jaj, ne bánts az Janikát, ne bántsa!... Szüzmarjá, segíts!... (Ebben a pillanatban a színe tántorog, Janikától kergetve, egy bárányborsüveges, a pisálókól tábori tűz hamvadó parázhalmá előtt összeesik.)
Marika: (a jelenet további részében már nincs a színen).
Janika: (a kozákat szuronyával leszúrja.)
A hegyek ormán ekkor megjelenik a felkelő nap vörös korongja, a színi világosságok, minden oldalról benepesül a háttér, a harcba résztvett katonák betödulnek. Kürtöszo hangzik, mely lefujja a harcot. A kürtöszo halk zenébe olvad, amely aztán a további jelenet végigkíséri s a szöveg hangulatát zeneileg aláfesti.
Százados (megjelenik a színen, körülötte a tisztjei felállnak merev állásban. A csoport ugy alakul, hogy Janika a leszurt kozákkal külön elő-
terbe kerül; a százados emelt hangon): Gyöztünk, térbe kerül; a százados emelt hangon): Gyöztünk, fiuk s ezt elsősorban egy vitez tarsunknak köszön-hetjük. Közvitez Ács Jani! Te ma éberséggel, vitezésséggel megmentetted elfoglalt állásunkat. En látalad harcolni is. Előnek rohamtal az ellen-ségre bátran, vakmerően. Hós vagy. (Leveszi a sa-ját katonai kítüntetést és Janika mellére tűzi.) A mi felséges urunk, a király nevében ez neked dukál!
Katonák: (meglegetten és elismerően bó-logognak).
I. öreg népfelkelő (fennhangon a társainak):
Abbony szépen csinálta!
Janika: (lehorgasztott fövel, szomoruan áll, mellén az érdemrenddel).
Százados: Jani fiam, hát te nem örülsz a medáliádnak?
Janika (sóhajtva): Kapitány urnak alássan jelentem, nagyon örülök, de...
Százados: Mond csak ki bátran!
Janika: Minden jó volna, de... de...
Százados: No, ki veled?
Janika (sóvarán): Ésak a Marika látná...
Hirtelen mozgolódás. Kis zaj. Mindenki a szin falak mögé figyel.
Százados (kiszól): Mi az?
Órsem (belép és jelenti): Vitez kapitány ur-nak alássan jelentem, egy kis jány került errefe-lé valahunnán.
Százados: Hadd lám!
Órsem (előhúzza Marikát): Ehun van!
Marika: (igen könnyen öltözve, csupán egy kis kendőcske van a vállán, kezében kendős ba-tyu, szepesge áll a katonák csoportjában).
Janika (kítőró örömmel ismeri fel): Marika!
Marika (hozzászalad és a mellére simul):
Janika!
Janika (nem lát senkit, csak a Marikát): Hát te vagy? (Simogatja, a kezét fogja, nyomogatja, mintha nem lenne magának.) Te vagy az Mari-kám, szentem?
Marika: En vagyok Janika.
Janika: Nagyon megtértál, szentem? Vigyázz

Fáradt remény

Remegve csókolta, mikor elhagytalak;
 Dermedet remélve lengettél sílodat,
 Mikor elhagytalak...
 Mi meg elszánt arccal, marconisan léptünk,
 Nem-tehető dühölt dadogott a lelkünk, —
 Embert ölni mentünk!

Aztán a pokolban ugatott a halál;
 Dühös gyehennában zajtott az ágyu bál —
 És én rád gondoltam...
 Ember ember ellen vandál viadalban;
 Holt katonák teste büzlött az árokban —
 És én nálad voltam...

És most évek óta messze raboskodom;
 Megkínzott agyamban minden emlék korom. —
 Már csak Téged látalak!
 Ezer szurony mögül rád mered a lelkem,
 Ezer kétség mögül fáradtan remélem,
 Hogy még megláthatlak...
 Vladivostok, 1920.

IZSÁK FERENC hadifogoly.

magadra, szentem. Ez a kendőcske nem elég me-leg, ugy-e? (takargatja.)
Marika: De, de... nem fázom... most már minden jó... (Janikát nézi ragyogó szemmel, a keze a Janika kítüntetésére téved, azt babrálgatja, közben áhitattal mondja) Az arany medália... De nagy vitez is vagy te, Janikám!
Janika: Te érted lettem az Marikám!
Marika: De szép is vagy te Janikám!
Janika: Te vagy a szép, te vagy a jó Mari-kám...
Százados: Közvitez Ács Jani, ki ez a lány?
II. öreg népfelkelő (huncutul, félhangon, a bajuszán pödörve egyet): Az unokatestvirje...
Janika (megfogja a Marika kezét, a százados elé áll): Kattány urnak alássan jelentem, ez a Marika!
**E jelenet alatt Marika és Janika, egymás kezét fogva, az előtérben szemben állanak egymással és rajongva nézik egymást. Valahonnan az ébresztő kürtszava hangzik, amely halk zenébe olvad. Ködfüggöny ereszkedik le. A háttérfüggöny is le-hull. Mikor a ködfüggöny fölszall, a szin ismét csak a konyha. Kívülről reggel világosság árad el.
Marika (az ágyban alszik és suttogva mond-ja): Janikám.
A nagysága (belép s csodálkozva látja, hogy Marika még alszik): Ni, mi történt ezzel a lány-nyal? (Visszaszóll a színpalak mögé) Eliz!
A kisasszony (belép): Tessék, mama!
A nagysága: Nézd csak, a Marika még alszik.
A kisasszony: Szegényke, tegnap sokat dol-gozott. Bizonyosan nagyon elfáradt.
A nagysága (odalép az ágyhoz): Marika!
(Szeliden költögeti.)
Marika (felül az ágyban, az arca ragyog a boldogságtól, még az álom öntudatlansága látszik rajta).
A nagysága (szeretettel): Jó reggelt Marika!
A kisasszony (szintugy): Jó reggelt, Marika!
Marika (magához tér, tágra nyit szemmel néz körül): Jaj, be elaludtam. Kezüket csókolom. (Sietve öltözni kezd.)
A nagysága: Bizony már majdnem nyolc óra.
(A tűzhely körül tesz-vesz.) De látom, a Marika már este elkészített mindent a reggelhez! No, hamar föltessük a tejet.
Marika: Hozom má'! A tejes bizonyosan be-
raktak az ablakba. (A folyosó felüli ablakot kinyit-ja s egy üveg tejet vesz be, a tűzelyre teszi.)
A kisasszony (a tűzelyen a kávéhoz való vi-zét rakja fel és beszélget): Ma jó híreket írnak az újságok. Oh, bár csak már vége volna!
A nagysága (sóhajt): Bizony sokáig tart.
A kisasszony: Ki hitte volna a Miklós elindu-lásakor, hogy hónapok, hosszú hónapok fognak el-telni és nem látjuk. De legalább levél jönné tőle.
Marika: (közben a vízvezetéknel megfőrcsén-ti vizet az arcát, lemossa a kezét, nagyon vidám, nagyon boldog, dudorászik.)
A nagysága: Mi az, hogy a postás még nem jött? Nézzén csak ki, Marika, mintha ott látnám a tulso folyosón.
A kisasszony (az ablakhoz szalad): Itt van!
Itt van! (Kinyitja az ablakot, a postásnak vissza-köszön): Jó reggelt! Jó reggelt! (Újságokat, leve-leket vesz át, becsukja az ablakot és mohány turkál a csomóban; hirtelen örömmel.) Levél jött! Mik-lóستól. Levél jött! (Belemélyed egy level olvasá-sába.) Jól érzi magát egészséges, mint a makk. Olvasd! (Átadja az anyjának).
A nagysága: (átveszi, olvassa és közben meg-elegetten bólogat).
A kisasszony: (tovább nézi a postát, egyszer-ra halkán felsikolt).
A nagysága: Mi az?
A kisasszony (hallgatást int s egy tábori le-velezőlapot mutat, de ugy, hogy Marika ne ve-gye észre): Látod?
A nagysága: Mit? Mi az?
A kisasszony: Ezt a kártyát (Marika felé mu-tat) írta a... a Janijának.
A nagysága (sugva): Nos?
A kisasszony: A kártya a harctérről visszajött.
A nagysága (csodálkozva): Visszajött?
A kisasszony: Igen. Nem lehetett kézbesíteni, mert...
A nagysága (megrendülten): Csak nem?
A kisasszony (szomoruan): De... igen... vége...
A nagysága: Jézusom! (Óvatosan sugva.) Vi-gyázz, ne tudja meg vártatlanul. (Fenn.) No, Mari-kám, ugy-e, hogy nagy dolog a háboru?
Marika (vidáman, gond nélkül): Nagy dolog, bizony... (Nagy igyekezettel törülgeti a kávé-színűségeket).
A nagysága: De szép dolog!... Milyen gyö-nyörü, hogy a mi legényeink milyen bátrak!
Marika (könnnyü lélekkel, rajongva): Milyen bátrak!
A nagysága: Igaz, hogy sokan elpusztulnak a hazáért, de hát azért háboru. Nem igaz?
Marika: Azért, bizony!
A nagysága: Aztán a hazáért halnak meg. Az csak szép, nagyon szép.
Marika: (boldogan, meggyőződéssel) Nagyon szép.
A nagysága: Az ilyen igaz hős. Az ilyen el-mulás dicőség. Bizony mindenkivel megeshetik, hogy elesik valakije a harctéren. Nem igaz?
Marika: De igaz, kezit csókolom!
A nagysága: Hát bizonyos, hogy fáj, nagyon fáj annak az elmulás, kit szeretünk, de amikor olyan szépen hősiesen végzi, Arra büszkének kell lenni. És bele kell nyugodni. Isten rendelése.
Marika: Isten rendelése.
A kisasszony (sugva): Jaj, ne mondd még meg neki.
A nagysága: Egyszer ugyis muszáj. (Fenn.) Marika! Tudja, mi az újság, Marika?
Marika: Micsoda, kezit csókolom?
A nagysága: Legyen erős, Marika! Ne busul-jon, Marika.
Marika: Igenis, nagysága!
A nagysága: Ugy is meg kell tudnia. Hát tudja meg. A Janika... (Elakad a hangja, tété-vázik).
Marika (egészen a szin elején áll, a kezében egy findza, amelyet törülget, öntudatlanul meg mindig önmagába merülve, rajongón ismétli): A Janika...
A nagysága (sietve, mint aki nagy terhet dob le magáról): A Janika meg halt...
Marika (erre a szóra álmodozva, átszellemül-ten néz a levegőbe, messzire, az arca csupa sugá-zó hit, boldog biztonság, miatt, a findzást tovább törülgeti, diszalmasan mondja): Nem, nem, nag-y-sága, kezit csókolom; a Janika nem halt meg, a Janika él...**

Walmersék...
 amelyben Walmersék...
 Harry, de...
 szomszédban...
 Harry...
 Alig töltöttem...
 valami felhőt...
 bert. Ami Nóra...
 ez azonban nem...
 resse Harryt...
 A két gyere...
 kertészlegény...
 és Nóra. Egy...
 Cobbsot. A kis...
 totta:
 — Mondja,
 Igen?... Akkor...
 a kert sarkában...
 Ezt valami...
 a gyerekek' nem...
 dolgok támadna...
 A betűket...
 és amikor legkö...
 törta, ismét me...
 — Hallja...
 — Csakugy...
 vagyok...
 — Csakugy...
 Azért, mert Nor...
 — Mit ne...
 a kertészlegény...
 — Mit? H...
 zelgő! Ha Nóra...
 gyémánt. És tú...
 elmegy, igaz...
 — Igaz, fia...
 — Szükség...
 — Bizony...
 — Na, jö...
 legény vállát...
 vesszem Nórát...
 Azzal a ka...
 tovább sétált...
 Cobbs min...
 lami nagyon...
 két kis ember...
 észrevétlenül...
 denféle tervet...
 melyen bent fek...
 övék lenne, z...
 hiszen ez csak...
 zel folyó éle...
 ban...
 Egyszer egy...
 ry Cobbshoz...
 — Cobbs...
 zom Yorkba a...
 — Nagysze...
 tosan jól fog...
 gam Yorkshir...
 lást.
 — Mára...
 Cobbs?...
 — Nem, fi...
 mamám...
 — Nagyon...
 tette hozzá...
 velem jön...
 — No hisz...
 szép kisasszony
 Harry azt...
 Nóraék házába
 hogy ők jegye...

A MEGSZOKOTT JEGYESPAR

Walmersék nem messze laktak Londontól. A kedves kis falusi ház, amelyben Walmers Harry élt a papájával, vagy másfél mérföldnyire esett a fővárostól és egy kis domb tövében húzódott meg. Itt lakott Harry, de reá nézve a domboldalnál sokkal fontosabb volt az, hogy a szomszédban lakott Nóra, az ő kis barátja. Harry és Nóra tudniillik nagyon szerették egymást.

Harry egyetlen gyerek volt, de azért nem kényeztették el otthon. Alig töltötte be nyolcadik évét, máris olyan önállóan látszott, mint valami felnőtt és a papája ugyszólván pajtásának tekintette a kis embert. Ami Nórárt illeti, ő egyelőre csak hét tavaszra tekinthetett vissza, ez azonban nem akadályozta meg abban, hogy mindenek fölött ne szeresse Harryját.

A két gyerek sokat sétált Walmersék kertjében, amelyet Cobbs, a kertészlegény gondozott. Cobbsal nagyon jó barátságban élt Harry és Nóra. Egy reggel épp a kertben sétált Harry, amikor megpillantotta Cobbsot. A kis fiu odalépett a füvet kaszáló legényhez és megszólította:

— Mondja, Cobbs, le tudja maga írni ezt a szót, hogy Nóra?... Igen?... Akkor legyen szíves, véssze belé abba a nagy tölgyfába, amely a kert sarkában áll.

Ezt valami furesa, nagyoknak való könyvben olvasta így és ha a gyerekek nem nekik való könyveket olvasnak, abból sokszor furesa dolgok támadnak...

A betűket Cobbs bevészte, Harry pedig nagyon meg volt elégedve és amikor legközelebb Nórával sétált a kertben, ahol Cobbs a gázt irtotta, ismét megszólította őt.

— Hallja, Cobbs, én nagyon szeretem magat.

— Csakugyan, fiatal ur? — felelt Cobbs. — Erre igazán büszke vagyok.

— Csakugyan, Cobbs — és tudja, hogy miért szeretem magat?... Azért, mert Nóra szereti.

— Mit nem mond az ifjur? Ez nagyon hízegő rám nézve — felelte a kertészlegény.

— Mit? Hízegő? — tört ki a kis fiuból. — Elhiszem azt, hogy hízelgő! Ha Nóra valakit szeret, az többet ér, mint egy millió gyöngy és gyémánt. És tudja, Cobbs... Nóra és én... mi hallottuk, hogy maga elmegy, igaz ez?

— Igaz, fiatal ur.

— Szüksége volna talán valami más állásra Cobbs?

— Bizony ha valami jó állás kínálkoznék, nem volna ellenemre.

— Na, jól van, Cobbs — mondta Harry és megveregette a kertészlegény vállát. — Akkor majd főkertész lehet nálunk, mielőtt feleségül veszem Nórárt.

Azzal a karjába füzte Nóra karját és tovább sétált vele.

Cobbs mindaddig nem rajongott valami nagyon a "gyermekéért", hanem ez a két kis ember nagyon a szívéhez köt. Néha észrevétlenül kihallgatta őket, amikor mindenféle tervet szöttek: egy házról, amely mélyen bent fekszik az erdőben és amely az övék lenne, teheneikről és méheikről, mert hiszen ez csak természetes, hogy tejfel-méz-zel folyó élet lesz majd a kis erdei házában...

Egyszer egy este megint odament Harry Cobbshoz.

— Cobbs, — így szólt hozzá — elutazom Yorkba a nagymamámhoz.

— Nagyszerű — felelte Cobbs. — Biztosan jól fog mulatni a fiatal ur. Én magam Yorkshirre megyek, ott kaptam állást.

— Maga is a nagymamájához megy, Cobbs?

— Nem, fiatal ur, nekem nincs nagymamám.

— Nagyon örülök ennek az utnak — tette hozzá a kis fiu. — Nóra tudniillik velem jön.

— No hiszen, akkor semmi sem fog hiányozni a fiatal urnak, ha a szép kisasszony mindig az urfi mellett lesz.

Harry azt is elbeszélte a kertészlegénynek, hogy a cselédek odaát Nóráék házában kinevették őt meg Nórárt és folyton azon mulatnak, hogy ők jegyesek. Cobbs a legnagyobb mértékben föl volt háborodva,

amikor ezt hallotta s aztán Harry elárulta még neki, hogy ha látogatóba megy a nagymamához, mindig több darab aranypénzt szokott tőle kapni. Ezzel a sok arannyal most óriási tervei vannak. Az óriási tervek részleteiről Harry nem adott felvilágosítást, de célzásokat tett, hogy róla és Nóráról van szó.

Cobbs nemsokára elment Walmerséktől és nem gondolt többet erre a beszélgetésre. Yorkshirre kapott állást és néhány nap múlva már "Az örökzöld mirtushoz" címzett fogadónak volt a házi szolgálója. Ez a vendéglő a Gretna Green felé vezető út mentén feküdt. Abban az időben a szerelmes párok mind Gretna Greenbe utaztak, ahol egy-kettőre összeadták őket. A kis Harry is azt határozta el magában, hogy a nagymamától kapott aranyakat használja fel, hogy Gretna Greenben megesküdjék titokban az ő Nórájával.

Cobbs már néhány hete szolgált "Az örökzöld mirtusnál", amikor — egy szép vasárnap délután — zöld postakocsi állott meg a vendéglő előtt és kiszállott belőle két gyerek.

— Ezzel a két utassal nem tudok mit kezdeni — mondta a kalauz a vendéglősnek. — A fiatal gentleman azt kívánja, hogy itt tegyük le át és a hölgyét.

A kalauz még be sem fejezte szavait, ifjabb Walmers Harry ur már kiszállt a kocsiból, egy kerek és könnyed mozdulattal lesegítette hölgyét, borralvót adott a kocsisnak, aztán odafordult a fogadóshoz:

— Azt határoztuk, — mondta szilárd hangon — hogy itt töltjük az éjszakát. Nyitasson egy szalont és két hálószobát. Adjon két adag borjухust és eseresnyésrést.

Ezzel karonfogta a leánykát, akinek a vállát égszínké köpenyke fűdte és büszkén, besietett vele a fogadóba.

Cobbs, aki az egész jelenetnek tanuja volt, futott a fogadóhoz és elmondta neki, hogy ismeri őket különösen Harry urfi akinek most biztosan az a terve, hogy Gretna Greenben házasságra lépjen Nóra kisasszonnyal.

A fogadónak sehogya se tetszett a dolog.

— Nézze, Cobbs, ha tényleg így áll a dolog, akkor nekem rögtön át kell mennem Yorkba és meg kell nyugtatnom a gyermekek hozzátartozóit. Amíg vissza nem jövök, vigyázzon erre a két kis emberre és gondoskodjék róla, hogy jól érezzék magukat. De mielőtt elindulnék, szeretném, ha fölmenne hozzájuk és meggyőződne róla, hogy nem csalódik-e?

Cobbs szót fogadott és bekopogtatott Harry ur szobájába. Harry ur ott ült a díván sarkában és a zsebkendőjével törülgette Nóra kisasszony szemét. Mikor a belépő legényt megpillantotta, fölugrott és hozzá szaladt.

— Hiszen ez Cobbs — kiáltotta és jókedvűen rázza meg a kezét. Most már Nóra kisasszony is abbahagyta a pityergést és Harryval együtt elkezdett táncolni örömeiben.

— Láttam a fiatal uraságokat, amikor kiszálltak — mondta Cobbs. — Nos, fiatal ur, mi járatban van? Talán csak nem házassági ügyek?

— De igen, Cobbs. Házassági ügyek. Meg akarunk esküdni Gretna Greenben: ezzel a föltett szándékkal szöktünk meg hazulról... Nóra idáig egy kicsit pityergő hangulatban volt, no de most már minden rendben van.

— És Nóra is bizonyára örülni fog, hogy ilyen jó baráttra akadtunk, mint maga, Cobbs.

Cobbs meghajította magát.

— Nagyon kedves, Harry urfi. De hoztak valami podgyászt magukkal?

A házasulandó ifju pár podgyásza nem valami sok volt. A kisasszony egy napernyőt hozott magával, egy kis üveg szagosítót, egy darab vajaskenyeret, nyole szem promineli-cukrot és egy hajkefét. Az utóbbit bizonyára a babája számára, amit azonban otthon hagyott. Viszont a vélegény sokkal praktikusabb volt. Az ő podgyásza egy kötet spárca, egy radirgummi, néhány

iv papiros, egészen kicsire összehajtogatva, egy narancs és egy porcelán pohár volt, amelyen a neve állott, szép piros festékekkel kifarvva.

— Szabad volna talán az utiterv közelebbi részleteit is megtudnom? — kérdezte Cobbs.

— Holnap reggel tovább megyünk és délután megesküszünk.

TEGNAP

Rohanjunk tovább, hiszen ez az élet.
Nézd, előttünk még rengeteg a tér!
Gyáva az, liben megroppan a lélek.
Mielőtt küzdve, céljához nem ér.
Rohanjunk tovább, Bizony, ez az élet!

... Hogy egymás mellett egy percre megálltunk?
Kinek mi köze azok, kedvesem?
Most tovább futunk, míg bírja a lábunk.
Mig ellankadok, amig eszem,
Én addig futok! Nem baj, hogy megálltunk!

S ha eszem, hát... akkor se kiáltok,
Egy szisszenéssel bezárom a szám.
Kemény legények vagyunk mi, babám!

Miért áltatnánk egymást még tovább!
Miért bolyongjunk együtt mindhalálig?
Mikor az utunk kétfelé válik?

Téged már más vár. Engem is talán;
Uj szerelgimmel, tüzes öleléssel.
Isten áldjon meg! Siess, mert lekésel,
... Ne gondold rám. Én... nem törődöm veled.

Egy állomással tovább! Ez az élet!
ALBA NEVIS.

— egy szép vasárnap délután — zöld postakocsi állott meg a vendéglő előtt és kiszállott belőle két gyermek.

séta esik benne és boldog lesznek, ha megmutathatom az utat a fiatal urnak és feleségének nagyságának.

Nóra kisasszony föltette a kalapját és mind a hárman megindultak a szabadba. Séta közben közölték Cobbsal azt a határozatukat, hogy főként sznek szerződtek őt, évi ezer font sterling fizetéssel.

Jó darabig tartott a séta és mikor a kiesikék elfáradtak, ledőltek egy kis időre pihenni, egy sűrű bokor árnyékába.

A fölébredésnél azonnal kiünt, hogy ő nagysága nincs éppen a legjobb hangulatban. Amikor Harry megölelte, idegesen kérte őt, hogy "ne gyötörje mindig". És amikor erre Harry megütközve kérdezte: "De Nórám, édesem, a te Harryd gyötör téged?" — akkor a kisasszony pityeregve adott kifejezést ama nézetének, hogy jó volna hazamenni.

Az ebédnél azonban egy kis sült csirke, meg egy kis csokoládétorta teljesen helyreállította Walmersné ő nagysága lelki egyensúlyát. Igaz, hogy nem hallgatott sokat a tisztelő-

jének szerelmi vallomásaira, ellenben teljesen a torta élvezetének adta át magát. De amikor bealkonyodott, Walmersné ő nagysága megint pityeregni kezdett, azt mondta, hogy ő nagyon álmos és a fiatal uraságok csakhamar lefeleltek.

Este tizenegy óra lehetett, amikor egy kocsis állott a fogadó előtt. A kocsiból Walmers ur szállott ki, egy idősebb hölgygel. Walmers ur azonnal a fogadósnéhoz fordult:

— Igazán nagyon hálások vagyunk önnek, hogy olyan gondosan vigyázott gyermekeinkre. Sohasem fogjuk önnek elfelejteni. Most azonban sziveskedjék megmondani, hogy hol van a fiam.

— Cobbs, — szölt a vendéglősné — vezesse az urat a negyvenes számú szobába.

— Ah, Cobbs — fordult most Walmers ur a legényhez. — Maga itt van? Örülök, hogy látom.

— Szolgálatjára, — nagyságos ur, itt vagyok. Remélem, nem tetszik haragudni a kis Harryra. Nagyszerű gyerek az, nagyságos ur.

— Dehogy haragszom, szó sincs róla. Egy pere mulva mind a hárman ott állottak Harry ágya körül. Édesen aludt a kis fiu. Walmers ur halkán föléje hajolt, megcsókolta és most látszott csak, mennyire hasonlít a kis fiu az apjához. Aztán megérintette a vállát és felkelte.

— Harry! Fiaeskám! Harry!

Harry kinyitotta a szemét, felült az ágyában, meglátta az apját és mindent megértett. Egy kicsit oldalt is pislantott Cobbsra, mintha attól tartana, hogy most miata Cobbs is csávába kerül. De Walmers papa megnyugatta őt.

— Nem haragszom, fiaeskám, csak gyorsan öltözz fel, aztán menjünk haza. Majd otthon megmagyarázom, hogy boldonságot műveltél...

— Igen, papa — felelte Harry és gyorsan öltözködni kezdett.

Hanem amikor elkészült, egyszerre megzavarodott a kis fiu. Látszott, hogy akar valamit mondani, egy kicsit sirással is küzdött, de azért kimondta.

— Papa... kérlek, papa... mielőtt elmegyünk... szabad még egyszer Nórát megcsókolni?

— Hogyne, fiam, szabad.

Az idősebb és az ifjabb Walmers urak átmentek a másik hálószobába, ahol Nóra ágya mellett ott ült egy idősebb hölgy, aki Walmers ural érkezett. A szegény kis ifjabb Walmers ő nagysága mélyen aludt. Harry gyön-

Harry gyöngéden megcsókolta kis menyasszonyát.

gédén megcsókolta kis menyasszonyát, aztán Walmers papával együtt elment. Másnap reggel az idősebb hölgy is elutazott ifjabb Walmers Harryné ő nagyságával, azaz helyesebben mondva Nórával.

Ami egyébként Nórát illeti, belőle sohasem lett ifjabb Harryné. Egy tisztnek lett a felesége és Indiába ment.

HÁNY CSILLAG VAN AZ ÉGEN?

Hányan törték már ezen fejüket, de megállapítani épp oly kevéssé tudták, mint hajdan a csillagászat.

Mióta azonban a csillagokról fényképek is lehet készíteni, egészen másképp áll a dolog. S ha a világ összes csillagvizsgáló-állomásai elfogják készíteni a menybölt térképét s azoknak összevetése után egy véglegesben az összes tudósok meg fognak állapodni: akkor olyan égi mappával fogunk birni, amely pontosság és megbízhatóság tekintetében nem fog semmit sem hátrahagyni.

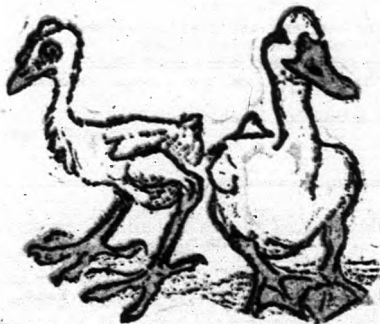
A Hoovard-féle csillagvizsgáló-intézet teljes pontossággal megállapítja a csillagok számát egészen a hatodrendűekig. Észterint a kártya szerint van: 38 másodrendű csillag; 99 harmadrendű; 317 negyedrendű; 1020 ötödrendű és 2865 hatodrendű; összesen tehát a hatodrendűeket is beleértve 4339. Ezentul, az egész égboltra nézve legalább hiányzik minden megbízható megállapítás. Számszerű megállapítása az égbölt összes csillagainak azért ütközik leginkább nehézségbe, mert a földgömb déli földtekéjén még igen kevés csillagvizsgáló állomás van; azt azonban mégis tudjuk, hogy az északi sarktól számítva a 130-ik fokig 7848 hat- és hetedrendű csillag van s ha feltesszük, hogy a csillagok mindenütt egyenlő arányban vannak felosztva, az egész földgömbre 9554 esnek.

Egy másik számítás szerint azoknak a csillagoknak összes száma, amelyek a hetedrendűeknél fényesebbek 13400. Ezentul már csak tapogatózhatunk. Az esaknem bizonyos, hogy a hetedrendűeken tul az egyik rendtől a másikig megkétszereződik a szám. Már például, a tizedrendűeken alul 639,000 csillag van; a tizenegyedrendűeken alul már egy millió 314 ezer csillag van.

Teljes biztossággal azonban az égbölt összes csillagát már azért se lehet megállapítani, mert a tejuton annyi a csillag, mint a homokszem a sivatagon.

A FÖLD SARKAINAK VANDORLÁSA.

Ha Keplert vagy Ticho de Bráchét a sirjuktól fölkeltenék s azt mondanék nekik: Tudjátok mi az újság? A föld sarka mozog; azt felelnék rá: ostobaság és minden további szó nélkül visszafeküdnek sirjukba. Pedig amit ők lehetetlennek tartottak: az ma már bizonyos. Amerika legelső csillagásza Chandlers egész biztossággal megállapította, hogy a föld sarka ingadozik. Chandlers az ingadozás időszakát 427 napban állapította meg; más csillagászok számtani juton 306 napban. Az előbbi számításnak az az előnye az utóbbi felett, hogy a tenger apályának és dagályának megjelenése 431 napban van meghatározva, a mi ennek a számításnak biztosságát megerősíti.

— Nagyon helyes, fiatal ur. Kellemes volna talán önöknek, ha én is a kíséretükben lennék?

Cobbs ajánlatát kitérő örömmel fogadta a gyermek. Cobbs pedig megkérdezte, hogy van-e még valami parancsuk az uraságoknak? Harry összefonta a karjait, egy pillanatig gondolkodott, aztán parancsoló hangon mondta:

— Ebédutánra süteményt és két almát akarok... és lekvárt is. Az ebédhez tejet fogok inni. Miss Nóra ebéd után egy fél pohárka málnaszörpöt szokott inni... én szintén.

— Mindent pontosan meg fogok rendelni, fiatal ur — mondta Cobbs szolgálatra készen.

Este azonban ismét felment a szobájukba, hogy megnézzék mit csinál a párocska. A véglegény egyszerűen a földön feküdt és a karjaiban tartotta a menyasszonyát. A szegény kis leány arván végigfolytak a könnyek és a fejcskékét fáradtan, szinte félálomban hajtotta Harry vállára.

— Ifjabb Walmers Harryné asszony talán egy kissé rossz hangulatban van? — kérdezte Cobbs.

— Igen, Cobbs, kissé rossz hangulatban van. Nincs hozzászokva, hogy el legyen hazulról. Hanem... mondja csak Cobbs, nem tudna egy kis sült almát szerezni? Azt hiszem, akkor mindjárt jobbkedvű lesz. Tudniillik borzasztóan szereti a sült almát.

Cobbs egy-két pere mulva már hozta a sült almát, amit a véglegény kanalankint etetett meg a menyasszonyával, közbe itt-ott maga is erősítvén vele a kedélyállapotát.

— Nem volna kedve a nagyságos urnak a lefekvéshez? — kérdezte Cobbs, látván a kisasszony rossz kedvét és álomosságát. A nagyságos ur helyeselte a tervet, mire megjelent a szobaleány és mutatta az utat a hálószoba felé, amelyet a második emeleten rendeztek be. A szobaleány ment elől, utána a kisasszony, aki nek az ifju ur gálans mozdulatokkal felajánlotta a karját. Nóra szobájának küszöbén Harry egy gyöngéd csókkal elbucszott tőle, aztán ő is lefeküdt a maga szobájában, amelynek ajtaját a derék Cobbs halkán bezárta.

Másnap a reggelinél a kis Harry kérdészködni kezdett, hogy nincs-e kéznél valami alkalmatlóság, amelylyel eljuthatnának Gretna Greenbe. Cobbs azt felelte rá, hogy van egy pompás pony-lova a vendéglősnék, hanem bizony most annak valami baja van, de holnap már valószínűleg elviheti Gretna Greenbe az uraságokat.

Ami a jegyepár lelkesedését illeti, be kell vallani, hogy a leendő ifjabb Walmers Harryné egyáltalában nem volt valami kitünő hangulatban. A kisasszony nem volt hozzászokva ahhoz, hogy maga fésülködjek és most rendkívül zavarólag hatott rá az a körülmény, hogy egy-egy hajfonat mindig az arcába lógott. Viszont Harrynál nyoma sem volt semmiféle kényelmetlen érzésnek. Reggeli után a jegyepár először katonákat festegedett papirosra, mikor pedig ezt megunták, Harry becsöngette Cobbsot és megkérdezte tőle, vajjon nem lehet-e a közelben valami szép sétát tenni.

— Dehogy nem, fiatal ur — felelte Cobbs. — Itt van mindjárt a Szereltem-ut... csak egyen igy hívják. Gyönyörű faszor, pompás

Nézd meg szivrajz Szibériából kerenc magyar festőmában, egy-két este néhány ilyen "apros" ta egy amerikai pénz — mondotta tömüvész és "magyar" ez a kis munka!!!
— Nehéz a mezzett levelében Imre kurrencia. Sok a mint a másik.
Es erre elképzelő erőket tartanak ma ban! Es tovább...
Még 15-ben, mi majdnem megbecsülé cára a még teljesen nek, kőműves és stuszeben felszereltetm önálló menyezett vezető főmérnök sára, gazdagon mezzett multam felől. művész tanár vagy

A MAGYAR MŰVÉSZET SZIBÉRIÁBAN

Nézd meg szives olvasó, ezt a rajzot. Ez a rajz Szibériából került a Szabadsághoz. Imrey Ferenc magyar festőművész rajzolta csak úgy, unalmában, egy-két estéjén a hadifogságának. Rajzolt néhány ilyen "apróságot" s aztán dollárjával eladta egy amerikai üzletembernek. A dollár nagy pénz — mondotta Imrey Ferenc hadifogoly, festőművész és magyar — és oly egyszerűen megy ez a kis munka!!!

— Nehéz a megélhetés — írja hozzánk intézett levelében Imrey Ferenc, mert nagy a konkurrencia. Sok a magyar művész itt és egyik jobb, mint a másik.

És erre elképed az ember. Micsoda csodálatos erőket tartanak ma szomorú fogságban, Szibériában! És tovább olvassuk az Imrey Ferenc levelét:

Még 15-ben, mikor az "uriember" félénk megmajdnem megbecstelenítő volt munkára menni, dacára a még teljesen be nem gyógyult haslövéssemnek, közműves és stukatur munkára jelentkeztem és szépen felszereltem magamat a zord tél ellen. Egy önálló menyezeti tervemmel annyira felkeltettem a vezető főmérnök figyelmét, hogy elhívott a lakására, gazdagon megvendégelt és apróra kikérdezett multam felől. Midőn megtudta, hogy festőművész tanár vagyok, szép nagy művészi felada-

ttal bízott meg. A fizetés természetesen egyáltalán nem állott arányban az eredeti terveim alapján készült munkákkal, de hadifogoly viszonyokat figyelembe véve, fényesnek volt mondható. Mindenesetre kaptam szép lakást műteremnek, és mindjárt lefestettem a vezető mérnököt és feleségét, amiért 100 rubelt kaptam, amiért akkor még 2 lovat lehetett venni. Egy kaszinó diszterem domboru disztiséért is szép összeget és ajándékot kaptam és néhány szobor portré megrendelést. Mikor a kis városban kifogyott a portré megrendelés, néhány cégtáblát festettém, majd egy nagy színház diszletterveit. Közben a Y. M. C. A. Ass. of Crist. Young Mens pénzt adott egy hadifogoly kulturbarakk építésére, én építettem a színházat, iskolát, zenehelyiséget, festettem diszletterveket és szabtam a női toiletteket, esténként pedig szindarabokat irtunk vagy emlékezetből, vagy eredetieket. Nekem 3 szindarabom került illetékként színre a hálás hadifogoly publikum előtt.

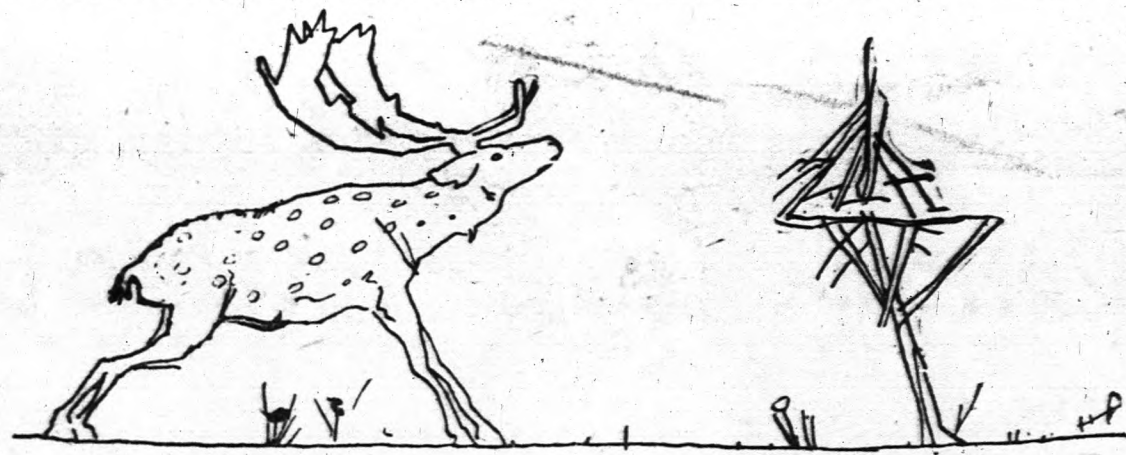
Aztán megint tovább olvassuk a levelet:

... Még egy egész színház diszletterve sorozat után visszamentem a lagerbe, onnan rövidesen Nikolsk-Ussuriskba Vladivostok mellé vittek. Itt először 1 hónapig mint cinkografus dolgoztam,

majd portraikat festettem és egy nagy képiállításon vettem részt, amelyről a lapok nagyon elismerőleg nyilatkoztak nevemmel kapcsolatban. Ismét volt pénz, munka és az el nem maradható jókedv. Újabb szigorítások, nem engednek csak nehéz munkára. Az élelem rendkívül drága, jelentkeztem tehát — szakácsnak. Ezt a művészetet is elsajátítottam, így legalább megengedhetem magamnak azt a lukszust, hogy egy pápaszemes suffraggettet vegyek feleségül. Most 6 hónapja már kizárólag portrékat festek, színelőadáshoz élőképeket rendezek, akvarellerek, szóval élek. Most van vagy 120 dollár megtakarított pénzem, 2000 koronám (talán elég lesz Bécestől Budapestig), néhány Jen-em és ami a legkevesebbet jelent vagy 10.000 rubelem.

Erre aztán fellelegzik az ember és mosolyogva örül annak, hogy Imrey Ferenc hadifogoly festőművész ur jókedvű fiu, igazi művészlelek, akit nem lehet még ilyen étellel se elszomorítani. És örül annak is az ember, hogy a művészetet — akár hogy is szeretnék néha — lánéra verni, nem lehet.

Még csak azt jegyezzük meg, hogy a bemutatott rajznak az eredetije oly pompás, oly gazdag színekben, hogy annak szépségét az újságcsinálás technikájával visszaadni lehetetlen.

AZ ÉSZAKI SARKVIDÉKRŐL

Jégország titkaiból. — Kik vállalkozták eddig az északi sark felfedezésére. Sikertelen és kevésbé sikeres expedíciók.

El is indultak július 22-én, de rövid hajózás után megint oly roppant jégtömegekre akadtak, hogy teljességgel lehetetlen volt tovább hatolni. Elhatározták tehát, hogy lemondanak az északi irányról s a helyett inkább délnek fordulnak, hogy Grönland kevésbé ismert részét bejárják.

Itt csakhamar felfedeztek egy addig teljesen ismeretlen tengerárat, mely 1—2 mérföldnyi szélességen nagy messzeségre benyomult a szárazföld belsejébe. Ebbe irányították be a hajót s minden akadály nélkül gyorsan haladtak olyan partok között, melyeket emberi szem még előtük soha meg nem pillantott.

S milyen partok voltak ezek! váriasi, meredek sziklafalak, melyekről számtalan patak, folyó és zuhatag omlott le roppant dörgéssel a tengerárba. És a hegyek mindig magasabbak lettek, a zuhatagok pedig, melyek olvadt hóból képződtek, mind számosabbak, mind szélesebbek. Hajósaink szó nélkül, ámulva szemlélték a felséges természeti tüneményt.

Eközben azonban elromlott a hajó kazánja, a mi hajósainkat több napi veszteglésre kényszerítette. Ezt az időt sem töltötték azonban tétlenül, hanem felhasználták a szárazföld közeli részeinek megvizsgálására, a miben különösen kitűnt Payer, a társaság egyik osztrák születésű tagja, a kiről később még bővebben szólni fogunk. Payer többek közt, tíz órai kemény munka után megmászott egy 2200 méter magasú hegyet is, melyet nevével Payer-csúcsnak neveztek el. Az egész roppant térségben, mely a csúcstól szemé előbe tárult, nem látott egyebet, mint óriási havas hegyeket, nagy kiterjedésű jéggel borított síkokat, melyeken számtalan folyó rohant át nagy sebességgel a tenger felé.

A hajó kazánját azonban csak annyira lehetett megjavítani, hogy legfeljebb a tengerárból való kihatolást bírhatta meg, miért is utasaink hajó szívvé, de elhatározták, hogy visszafordulnak a nyílt tengerre, hol is vitorlához folyamodva, Európa felé veszik útjukat.

Ugy is lett s bátor hajósaink szeptember 11-én újra megpillantották a hazai partokat, hol kiszállva annál nagyobb lett örömük, midőn értesültek, hogy a "Hansa"-val együtt elveszett társaik mind egyik szinte szerencsésen haza érkeztek.

Az osztrák-magyar sarkvidéki utazás.

Az 1872-ik évben monarchiánkban is szerveztek egy északi vidékeket kutató társaságot, melynek célja nem épen az északi sark elérése volt, hanem hogy az észak-szibériai jeges tengerbe nyomuljon s ha lehetséges: az ujszibériai szigeteket elérje, hol átteelve, a következő nyáron észak felé próbáljon szerencsét. A második telet azon szárazföldön töltötték volna, a melyet az ujszibériai szigetekről keletre más utazók már távolról láttak, de melyhez még senki közel nem juthatott. A következő nyáron pedig a Behring-szoroson keresztül valamelyik amerikai kikötőt szándékoztak a merész vállalkozók elérni. Mert megjegyzendő, hogy az úti terv három nyárra és két téle volt számítva.

A nagy utra egy kútú szerkezettű gőzöst építettek, melyet "Tegethoff"-nak neveztek el s megvárták azt mindenféleképp, ami csak ilyen nagy utra szükségesnek látszott. Még hét kutyát is vittek magukkal, melyeket annak idején eszkimó módra szán elébe szándékoztak fogni. Ezen ebek táplálékul 700 kiló szárított lóhust raktak fel a hajóra.

Hajóskapitány Weyprecht lett, míg a szárazföldi utazásoknál Payer vitte a főparancsnokságot. Rajtuk kívül még két tiszt és egy magyar orvos: Kepes. A legénységet mind a legmegbízhatóbb dalmát tengerészekből válogatták s ezen kívül a hajóra vettek még egy norvég szigonymestert és két tiroli hegymászót.

Igy hát sokféle nemzet volt együtt a kis hajón s a mint maga Payer írja "furesca volt a hajónkon a bábeli állapot: a szolgálati nyelv olasz volt, a legénység egymással leginkább szerbül beszélt, a tiszték németül, a szigonymester nem akart a maga norvég nyelvétől tágitani, Kepes doktor a legénységgel magyarul beszélt, ezenkívül ott volt még a két tiroli hegymászó, kiknek különös német beszédét senki sem értette meg csak ők maguk".

Janius 13-án indult el a "Tegethoff" nagy és bizonytalan útjára, csupán azért, hogy a tudomány szolgálatát tegyen s a földrajzi ismeretek bővítéséhez hozzájáruljon.

Az utazás sok bajjal kezdődött, mert rendkívül sok volt ez évben a jég s már augusztus 22-ikén végkép közö szorult a hajó a roppant számban uszkáló jégtábláknak, úgy, hogy se té, se tova nem tudott mozdulni, csak a jég vitte oda, a hova akarta. És így tartott 425 napig!

Szeptember elején egy éjfélkor csodálatos, addig ismeretlen zaj

ijesztette fel hajósainkat, a melyet azonban később bezzeg gyakran hallhattak. Olyan volt ez, mintha valami erős szél zugna a távolban, mely mind jobban-jobban közeledik, azután tökéletes emberi füttyölések, sóhajzások hallatszóttak, melyekről nem lehetett tudni: közelből vagy távolból származnak-e? És ez így ismétlődött ezután naponként; okozta pedig jégtábláknak egymásra való toluása, egymáshoz való dörgölőzése.

Majd összetöredezett a jégtábla s annak darabjai iszonyú erővel szoritották a hajót, melynek oldala, fedélzete rémitően recsegett-roppogott a szörnyű nyomás alatt.

Hajósaink minden pillanatban készen voltak rá, hogy a "Tegethoff" darabokra zúdík s azért a szomszédos nagy jégtáblán szénből, hóból hamarosan kunyhót építettek, az élelmiszereket, eszközöket kihordták, hogy ha a hajó elpusztul, ne vessenek vele együtt ők maguk is.

A derék "Tegethoff" erősen megviselve ugyan, de mégis kiállotta a jégtáblák dühös ostromát, melyek végre összefagyva, habár fogva tartották is a hajót, de legalább aztán nem fenyegették szétmorzsolással.

Ezenközben azonban a nap is eltűnt s állandó éjszaka beült a szomorú tájra, a hajások pedig megint visszaköltözve a megmenekült "Tegethoff"-ba, mindenféle apró mulatságokkal igyekeztek a szörnyű unalomtól szabadulni, így többek közt fákltyás táncokat is rendeztek a hajó körül részint mulatságból, részint pedig, hogy a szabadban egy kis mozgást szerezzenek maguknak.

Igy mult el a nagy nehezen a szörnyű hosszú tél, mialatt oly hidegek voltak, hogy sokszor még a kés is elpattant ha valami keményebbet akartak vele vágni.

Május közepe táján szakadozni kezdett a jég s hajósaink már örültek, hogy nemsokára megszabadulnak a fogságból, de bizony ez a reménykedés hiába való volt, mert eljötték a nyári hónapok is egymásután, de annyi jég maradt mindig, hogy mozdulni se lehetett tőle s ki kellett békülni utasainknak a szomorú valósággal, hogy még a következő telet is, ép úgy mint az első a jég közé fagyva kell tölteniök.

És biz az ugy is lett. S a nyár nagy része csak annyiban hozott változatosságot az unalmas életbe, hogy fókára, jegesmedvére s madarakra vadászhattak, melyeknek friss húsa nagyon jótékonyan hatott az egészségi állapotra, mely kielégítő is volt s csak épen Krisch, a gépész, és a hajóács betegeskedtek.

Az 1873-ik év nyara vége felé hajlott s utasaink szomorúan gondolkodtak a bekövetkező téle, midőn egyszer csak, augusztus 30-án oly váratlan öröm érte őket, a mire már egyáltalában nem számítottak.

Payer következőleg adja elő a dolgot: Epen dőlő tájban volt az idő, midőn szótlanul a hajó karkájára támaszkodva néztünk a köddel fedett jégsivatagba, mely hajónkat annyi idő óta cipelte már magával, midőn hirtelen felszakadt a kőd és mi egyszerre csak egy ismeretlen szárazföldet pillantottunk meg!

"Föld, föld!" kiáltotta mindenki örvendezve s még a két beteg is kíváncsorgott az örvendés híre hallatára. Az ujonnan felfedezett földre azonban lehetetlen volt kimenni, mert hiszen ha a jégtáblákon át gyalog oda juthattunk volna is, de hajónk az alatt a jéggel elszorult volna s nyomorúságosan kellett volna a jégborította új földön elvesznünk. Hanem aztán az ismeretlen földet elneveztük "Ferencz-József földé"-nek.

Sokáig ezen föld közelében uszkált a "Tegethoff" a jégtáblával, a mi alkalmat adott utasainknak hogy meglehetősen jól megfigyelhessék. Október utolján pedig egészen közel jutott a hajó az új földhöz s ott aztán a parthoz nem messze, a jégtáblával együtt megállapodott.

Itt húzták ki utasaink megint a rémséges hosszú telet, melyet még az is szomorubbá tett, hogy a szegény Krisch meghalt. Egész utolsó pillanatáig mindig reménykedett, hogy meggyógyul és hogy ismét meglátja az elhagyott édes hazát! De bizony szegényen erőt vett a betegség, és egy zivatáros márciusi napon örökre elszenderedett. Társai szánkára tették, elhúzták egy mély sziklahasadékhoz s ott kimondhatatlan fájdalommal a mély hóba eltemették.

Amint az idő kissé javulni kezdett, illetőleg midőn a nap megint feljött, március végével egy kis utazást próbáltak meg szánkával hajósaink, a mely bár rövid volt is, mégis tömörked bajjal, szenvedéssel járt, miről fogalmunk lehet a következőkből:

Ha utközben egy-egy kis pálinkát akartak inni, akkor letérdeltek, szájakat kitéptették s a többiek úgy töltötték bele az italt, vigyázva, hogy az üveg valamiképp a szájhoz ne érjen, mert a szájból rögtön hozzá fagyott volna.

(Folytatjuk.)

Ass A LÁP

DOMBRÁDY Sándor a középkorban született, a mai kielégítésre nem alkalmas teret: a köztudott csak holmi károgás, lármás, kérkedő pofozza a cigányt, agyonhajszolja a lovat.

Különben kétezer tére elég népszerű a laci, de egyébként a falusi gavallér, mert tartott és vesztett-át-ot-hat ember élt belőle alakok persze, de Dobó tetszett. A magán társaságában nem, Sót hamarosan ráment ráira is, kiélte, megkat keresett.

Igy tett a nőkönyv Tőpönyár Margittal kedett.

Ez a hölgy oly szűz, ahol a feltehetőleg nagyobb a becsületesség asszonynak. A bajjatta, hogy szegény sokszoros millió de bolond létezés szerencsét s csak a tónak lett a felesleges csőznek, aki ahelyett volna az ő náretette természetét a Nevezetesen meg nagyságának: Mich. Egyik sebb, mint a gazellák, nagy, sőt ringó derékkal s bá. Dombárdy Sándor náry-leányba, Tihib volt a legkompikált leány között. Csupsa Eszes volt, de tudónfeláldozó, szines kendőzte magát, nem pletykázott, apró piskosságot, engedhetők, sőt láta a végzetes em. Ez a különös fej nagytermészetű földön az megkérte. — Jól van, kedvem venni, a felhatározottan tetszik. Csak ámul-bámul.

— Miért ne meg kérdezte igazgatóval Valami titka van? — Nem maga annyi bizonyos, ról se merek jótáll lesz. — Majd megörz Nem fogom felten denkit, aki rabló lésle merészkedik. Szikrárt szört a n — Nem áll. A csinján, előkényve A férfi fölpartaj — Udvarlókát a — Igen. Megszórol le nem mondok. — De hisz ez fakadt ki a férfi dgyu ember vehet e — Tina meg csak m — Tudtam, hogy — mondta nyugodt igen erős, kivált annyi önbizalma. fajta modern nő

MÜKEDVELŐK!

Most érkezett egy nagy küldemény szindarab és zenemű. Népszinművek. Szinművek, Dramák, Bohózatok, Vigjátékok 1, 3 és több felvonásban.

Hegedűk, czimbalmok, zitherák, Harmonikák, Clarionetok, nagy választékban.

Kérjen nagy képes ar-jegyzéket.

EMIL NYITRAY
224 E. 19th St.
New York, N. Y.

ASSZONYOK LÁNYOK

A LÁPVIRÁG

IRTA:
SZEMERÉ GYÖRGY

DOMBRÁDY Sándor tulajdonképen a középkorba való zsarnoknak született, de miután az időközben megváltozott korszellem hajlamai kielégítésére nem adott neki már alkalmas teret: a megszükölt keretek között csak holmi kapcahóssá nöhetett meg, lármás, kérkedő uri betyárrá, aki pofozza a cigányt, tegezi a zsidót s agyonhajszolja a lovat.

Különbben kétezerholdas földesur létere elég népszerű ember volt a parlagi, de egyébként csinos tehetségű, falusi gavallér, mert kitűnő konyhát tartott és vesztett a ferblin. Rendesen öt-hat ember élt belőle urasan. Hitvány alakok persze, de Dombrádynek ez úgy tetszett. A magánál külön emberek társaságában nem jól érezte magát. Sőt hamarosan ráunt törzsökös cimboráira is, kiélte, megalázta őket s ujjakat keresett.

Igy tett a nőkkel is, míg feleségével, Toponáry Margittal meg nem ismerkedett.

Ez a hölgy olyan milióban tenyészett, ahol a félvilági nőnek szinte nagyobb a becsülete, mint a tisztességes asszonynak. A mama folyton azt jajtotta, hogy szeretője lehetett volna egy sokszoros milliomos bankárnak, de bolond létére elszalasztotta a nagy szerencsét s csak egy bamba tisztartónak lett a felesége, egy gyáva erénycsósznek, aki ahelyett, hogy kihasználta volna az ő nagy szépségét, tönkretette természetét a sok gyerekkel.

Nevezetesen négy leánya volt ő nagyságának: Mici, Tini, Tera, Vera. Egyik szebb, mint a másik. Fürgelábu gazellák, nagy, sötét, sóvár szemmel, ringó derékka s büszke, kihívó mellel.

Dombrády Sándor a második Toponáry-leányba, Tinibe szeretett bele. Ez volt a legkompikáltabb jellem a négy leány között. Csupa ellentétből állott. Eszes volt, de tudatlan, cinikus, de önfeláldozó, színes és friss s mégis kendőzte magát. Sohasem hazudott, nem pletykázott, megvetette az élet apró piszkosságait, de gyakran megengedett, sőt természetesen taláta a végzetes emberi bűnöket is.

Ez a különös leány így válaszolt a nagytermészetű falusi nemesnek, midőn az megkérte a kezét:

— Jól van, kedves Dombrády: ha el mer venni, a felesége lesznek, mert határozottan tetszik nekem.

— Csak ámult-bámult a férfi.

— Miért ne merném elvenni? — kérdezte izgatottan, rosszat sejtve. — Valami titka van?

— A leány vállat vont.

— Nem maga az első szerelmem, annyi bizonyos, — mondotta — s arról se merek jótállani, hogy az utolsó lesz.

A férfi két hétig gondolkodott, aztán újra megkérte a szfinxszzerű leány kezét.

— Majd megőrzöm én magam... Nem fogom féltetni, csak leütök mindenkit, aki rabló szándékkal a közelébe merészlekedik. All az alku?

— Szikrát szórt a merész leány szeme.

— Nem áll. Az én udvarlóimmal csinján, előzékenyen kell bánnia.

A férfi föl pattant.

— Udvarlókat akar tartani?

— Igen. Megszoktam a flirtót: arról le nem mondom soha.

— De hisz ez csupa örültség! — fakadt ki a férfi durván. — Csak bárgy ember vehet el egy ilyen leányt!

Tini még csak meg se sértődött.

— Tudtam, hogy nem mer elvenni, — mondta nyugodtan — csak egy igen erős, kiváltságos férfinak lehet annyi önbizalma, hogy egy magamfajta modern nőt feleségül vegyen.

Dombrády újabb két hétig gondolkodott, míg rájött, hogy alapjában véve igen becsületesen viselkedett vele szemben a leány, pillanatig sem alkoskodott, leplezetlenül fölirta előtte egész bizarr vakmerő lényét, annak minden törvényével együtt, pedig jóformán semmiféle erkölcsi kényszer alatt nem állott: az ő ősi kastélya s kétezer holdja birtokaért megengedett volna magának egy kis konvencionális képmutatást akár a Sacre-coeurben nevelődött szerényebb grófkisasszony is... Nem gondolkodott többet: oltár elé vezette a rossz hírű Toponáry-család legszebb, de legveszedelmesebb hajtását.

Boldog volt, mert szeretett és érezte, hogy szeretetik. Mit sem törődött felesége flirtolásával. A szerelmi extázis pillanataiban oly forró érzéshullámokat váltott ki gyönyörű párja szívéből, hogy teljes biztonságban érezhette magát. Pedig sokszor megfenyegette az asszony, midőn szeszelyeinek nem akart hódolni:

— Meglátja: megunom itt hagyom magam.

Dombrády csak nevetett.

— Tessék, mehetsz.

Az asszony ellenben sirva fakadt ilyenkor, majd föl szarítván könnyeit, szitkozódni kezdett.

Máskor a férfi káromkodott.

A ponciusát, ne cifrákodikjék mindig, mikor tudja, hogy ki nem állhatom a festéket és pacsulit.

Ilyenkor az asszony nevetett.

— Nem magának cifrákodom, — ingerkedett a férjével — hanem Aladárnak és Jenőnek: azok szeretik bennem a kokott-allűröket...

Ilyenformán marakodott egymással ez a különös emberpár, ha nem csókoldozott, mindig marakodott. Nyilvánosan is. Mert az asszony sohase tett féket a nyelvére, képtelen volt erőt venni magán.

A vidék uri társadalma, a Dombrády-házhoz jártos vidéki uraságok, akik persze keresztül nem láthaták a házaspár szerelmi életét eltakaró függönyön, csak a látszat után ítélték, abban a meggyőződésben éltek, hogy csupa pokol a Dombrády házasságlete.

A váltság azonban az volt, hogy meg találta a zsák a foltját. Ez a zavaros erkölcsi alap nélkül szűkölködő izgalmas-élet volt a Dombrády-házaspár igazi eleme: miként a ponty a hináros posványban, ott érezte jól magát.

II.

Dombrády né éppen kendőzte magát, midőn férje tudatta vele, hogy behívták.

— No Tini, most kimulathatód magadat az Aladárokkal: a harctérré megyek.

Az asszony kezéből kiesett a rizsporos pamacs. Megijedt, pedig még nem tudta biztosan, igazat mond-e az ura, vagy csak tréfál vele. Szembe nézett és még jobban megijedt, de idegei fátyol megreibenését most már nem árulta el. Ellenkezően.

— Menj Isten hírével, ahová akarsz, — csattant rá az urára — az én mulatságommal ne törődjél, arról majd gondoskodom én.

De ez egyszer cserbenhagyta lázadó asszonyi energiája, támadó ösztönének fölibe kerekedett a szíve. Férje keblére vetette magát és görcsös zokogásba tört ki.

— Ne hagyj el! Nem éreztelek! Utánad megyek! Menj a miniszterhez, kérj gazdasági szabadságot mint a többiek, vedd meg az orvosokat, fenyegezd meg a főispánt, kövess el mindent, hogy itthon maradj, mert megölöm magamat, elválok tőled, megcsallak.

Az asszony érzéseinek rapszódikus kitörése olyan hurokat érintett a férfi szívében, amelyekről annak eddig tudomása sem volt.

ERZSIKE. — Eltalálta: Terka néni csakugyan azt üzenni önnek, hogy forduljon orvoshoz. Terka néni ugyanis elvből nem vállalkozik olyan dolgok megoldására, vagy magyarázására, amihez orvosi képzettség kell. És ez azért van így, mert nagyon veszedelmes olyan dolgokhoz hozzászólni, amihez nem értünk. Ön közel lakik Clevelandhoz és itt van elég magyar orvos, aki megmagyarázhatja önnek a kért dolgokat. Tessék egyszer vonatra ülni és berándulni Clevelandba.

TÖREKŐVÖ. — Beszerezzük a receptet és legközelebb közzétesszük a lapban.

ANYA. — Nagy sajnálatomra nem adhatok önnek se olyan tanácsot, amelyent kér. Csodálatos emberek vagyunk mi, magyarok. Csak akkor fordulunk orvoshoz, amikor minden szomszédunktól kaptunk már tanácsot. Ne várja be ezeket a tanácsokat, menjen orvoshoz azonnal és kövesse szigorúan az utasításait. Egészen biztos, hogy kigyógyul.

TÖBB LEVÉLRE a jövő héten válaszol Terka néni.

DÖRZSÖLÉS NEM KÉNY MOSHATJA A RUHÁJÁT

Ha a Mitchell Magic mosó port használja. Ebben csak kifőzi s annyi az egész, s egy heti mosása nem kerül egy centnél többbe, s megmenekül nehéz munkától. A ruhája hófehér lesz, nincs benne semmiféle mérges anyag, s nem ártalmas sem a kézre, sem a ruhára. Megér-e a felesége egészségére hetenként egy centet? A legkeményebb vizet is megpuhítja. Egy hat óra való csomag ára egy dollár és 10 cent a posta költség. Ne vegyen utáztatokat. Mi egy dollárért adunk háromszor annyit, s jó anyagot mint más társaságok. Tegyükök kerestetnek, s üzletembereknek árendélmény. Irjon magyarálat, mert magyarok vagyunk.

MAIL ORDER HOUSE,
GLENFIELD, N. Y.

— Ne bolondozzál, asszony, — aggodalmaskodott, szorosan magához ölelve a pártját — lehetlent kívánsz; egy Dombrády nem bujkálhat, annak most a harctéren a helye.

Az asszony még könyörgött, sirt egy ideig, aztán hirtelen, minden átmenet nélkül letörölte könyeit.

— Jó, — mondta gyantás szívr hangon — igazad van, nem kerlek többet.

A váratlan, szinte természetellenes fordulat szeget ütött a férje fejében.

— Igérd meg, — kérte feleségét — hogy jól viseled magadat.

— Semmit sem ígérk, — durrászkodott az asszony — vagyok, aki vagyok, nem akarok és nem fogok megváltozni.

Dombrády nem nevetett most, mint máskor, inkább nagyon is elkomolyodott. Maga mellé ölelte feleségét a dívánra és eszelni kezdte.

— Én soha sem kértem tőled semmit Tini, a lehetőség határáig mindent megengedtem neked. Tehettem, mert éreztem, hogy mit sem kockáztatok; szemem, ölelésem, puszta jelenlétem minden bajtól megőrzött tégedet. Am — folytatta a férfi neje kezét simogatva — egész más lesz a helyzet, ha elmegyek. Akkor nem érezheted többé azt a nagy szabadságot, amelyet engedelmestem neked, mert könnyen tönkre emehetsz bele; a rossz nyelvek meg fognak rágalmazni, sőt az is megeshetik, hogy eszédülz valami meredély előtt, ha csak egy pillanatra is s a mélységbe zuhansz; tehát...

— Tehát! — kapta ki az asszony a szót férje szájából ingerülten.

— Tehát nem fogsz nyilt házat vinni, sem másokhoz járni; mint hadi feleséghez illik, otthon maradsz; az Aladárokkal nem fogsz flirtoljni, minden nap irsz nekem s arra gondolsz, hogy könnyen eleshetem.

Az asszony kikapta kezét a férjéből s föl pattant a kerevetről.

— Ismétlem, azt cselekszem, amit jónak látok, — jelentette ki szenvedelmes rikkantó hangon — megmondtam magának, mikor megkérte a kezemet.

Dombrády még most sem jött ki az egyensúlyából.

— Ha nincs belátása, Tini — mondta nyugodtan — nem beszélék tovább.

— Nines!

— Akkor, — folytatta a férfi fejét lehajtva — akkor, úgy érzem, minden elveszett.

— Majd megvállik.

— Igen, megvállik — bólintott a férfi. — én bátran szemébe nézek a sorosomnak s zugolódás nélkül fogom elviselni a legnagyobb csapást is — egy föltétel alatt.

— Nos?

— Most már föl állott Dombrády is, megfogta felesége csuklóját, úgy folytatta:

— Maga ritka asszonypéldája az őszinteségnek, Tini. Ez ugyiszólván a maga legnagyobb erénye. Semmit sem leplez, nem csal, nem hazudik. Csak arra kérem: maradjon ezentul is ilyen.

— Ezt kérnie is fölösleges, jól tudja, hogy képtelen vagyok alakoskodni, de nem is akarok, mert nem félek semmitől.

— Akkor ígérje meg nekem, hogy bármely történjék is távollétem alatt, mindent közölni fog velem.

— Jó, — ígérte az asszony szinte hisztériásan kacagva, — azt is tudatom magával, ha megcsalom.

Dombrády kezét csókolt feleségének.

— Csak erre akartam kérni, Tini.

III.

Toponáry mama ágyban találta leányát, midőn annak látogatására a Dombrády-kastélyba érkezett.

IRTA
CROKER M. B.

JASRA GYÖNGYÖK

FORDITOTTA
NOVELLY RIZA

(Folytatás.)

Ezzel ismét megkísérelte, nem vonhatná-e a karjaiba, de én viszszalóktam s helyet foglaltam az egyik karosszékekben. Ő azonban csak jóízűen nevetett s kezét zsebeibe mélyesztve, folytatta:

— Az asszonyok mind szerelmesekek Maxwellbe s a lovagiasság mintaképeinek nevezik; ez már régi dolog. De most az egyszer ő csak esalétek gyanánt szerepelt — s én vagyok a kincs igazi tulajdonosa. Mégis csak ravasz fiúk vagyok én. Ide csaltalak s most már az enyém vagy!

— Oh nem, soha, sohasem leszek az öné! — kiáltottam szenvedélyesen.

— Oh, hát végre itt van megint a régi Pam! Minden más tekintetben, annyira megváltoztál, hogy alig ösmerek reád. Gondoltam ugyan, hogy haragszol, ha rájössz a turpisságra, de hiszen örökké te sem duzzoghatsz, majd csak megbocsátasz, ugy-e?

— Nem, sohasem bocsátok meg önék s nem leszek a felesége!

— De, édes szívem, gondold meg, hogy mit beszélsz. Mit tehetnél egyebet? Nyugodj meg most már s hallgass az okos szóra.

— Teljesen nyugodt vagyok.

— Tizzie tudniillik nem látja szívesen a fiatal leányokat vendégül a házában, különösen akkor nem, ha azok csinosak. Most is csak nagy nehezen egyezett bele, hogy egy hétig nála maradhass. Hova mennél, ha vonakodol hozzám jönni? Még egyszer kérlek, legyen eszed; ígérem, hogy jó urad leszek s hogy megjavulok.

— Megjavult!

Watty elpirult.

— Ahá az öregem nem állt elő az igazsággal. Juj milyen pillantás! Szavamra, mondom, Pamela, olyan vagy így, mipt egy királynő. De már látom, hogy jobb lesz, ha megvallok neked mindent, mert ha én nem teszem, elvégzik helyettem a jóbarátok.

Elhallgatott s félig prinkodó, félig alattomos pillantással várta szavainak hatását. Nem felelt sem rövid szünet után folytatta:

— Átkozott szomszagos ország ez az India s az öregem úgy találta, hogy legjobb lesz, ha megnősülök.

És az őszinte vallomás esepet sem hozott ki a sodróból. Ez a régi könnyelmű Watty volt, aki mindig talált mentséget a hibáira; a múlt és a jelen között csak az volt a különbség, hogy a gyermek apró gyengéi a férfinál csunya jellemvonásokká fajultak. Lrezhettem-e mást, mint megvétést az ilyen férfi iránt?

— Az öregem azzal az ajánlattal állt elő, hogy egy csinos, jókedvű leányt keres nekem, aki nines fényezéshez és mulatságokhoz szokva. Te reád esett a választás... s ő ügyesen csinálta a dolgát, — te itt vagy!

— Az igaz, hogy itt vagyok!

— Majd meglátod, milyen pompás életünk lesz. Te ezerszer szebb vagy, mint hittem s mind eihemályosított a többi asszonyokat. Hogy fognak esodálkozni az emberek, ha meglátják? Tudom, törik majd a fejüket, hogyan jutottam én ilyen gyönyörű feleséghez. A legközelebbi szomszédaink egy negyedóra járásnyira laknak tőlünk. Majd tartok neked egy ponyt; hiszen tudod, azért jó gyerek voltam én mindig. A pénz is te kezeled majd s kedvedre játszhatod a háziasszonyt.

Alig tudtam visszafejteni egy mosolyt; de a másik pillanatban

egy gondolat cikkázott át agyamon.

— Hát a levelei? Hogy írhattott ön nekem ilyen leveleket?

— A levelek? — jóízűen kacagott. — Hát nem voltak gyönyörűek a leveleim? Ha már a vallo-másoknál tartunk, megmagyarázom ezt is. Akarod?

— Igen, kérem!

— Hát azok a levelek igazán meghatóak. Rutherford írta valamennyit. A szegény fiu szobátársam volt s jegyben járt egy leánnyal, aki azonban eserben hagyta s visszaküldte neki a szerelmes leveleit. A szerencsétlen ezt úgy a lelkére vette, hogy egy reggelen felakasztotta magát. Tudnod kell, hogy Rutnagherry különösen az esős évszakban rettenetesen elhagyott, szomorú vidék s ha ehhez valakit még szerelmi bánat is ér!

— Szegény fiu! Nem esodálok, hogy erre a lépésre határozta el magát.

— Mikor azután később átkutattam a holmiját, megtaláltam a szerelmes leveleit. Szegény fiu az ő bolondos szívének minden érzelmét beleöntötte ezekben a levelekbe s én most ennek jó hasznát vettem. Kikérestem a legszébb, leghatásosabb részeket, leírtam s elküldtem neked. Én nem tudok szép mondatokat faragni, de ezek a levelek pompásan kifejezik az én érzelmeimet is. Érted most már?

— Igen értem, végre értek mindent! — kiáltottam szenvedélyes haraggal. — Jobb későn, mint soha!

— Ah ez ismét a régi Pam volt! De ne mérgeledj szívem: Ugyis

hiába! A feleségem leszel, ez előnincs menekvés!

— Azt hiszi?! Nos hát esalódik! — kiáltottam felugorva s izgatottan jártam fel s alá a szobámban.

— De hiszen egy árva filléred sines s azonkívül egy lelket sem ösmersz ebben az országban. Hidd el, akárhány leány örömmel lépne a helyedbe. Azután gondold meg jól! Ha te most Tizziet felülteted, az rettenetes dühös lesz s kellemetlen negyedóráskat szerez neked. Te elvágtd az utadat, nem duhatsz többé vissza, nem szállhatsz szembe két család akaratával. India pedig nem ilyen szép és vagyontalan leányoknak való hely. Látod, nines más hátra, meg kell elégedned velem, akár tesszik, akár nem.

— Nos én megmutatom, hogy nem szorulok rád! — vágtam vissza hevesen.

— Mihez, vagy kihez akarsz hát folyamodni, ha szabadna tudnom? — hangzott a gunyos kérdés.

— A kötéhez, mint a te szerencsétlen barátod — válaszoltam épp oly hangon.

— Az Istenért, Pam, legyen már eszed!

— Azután ne hidd, hogy kívülled senkimsines ebben az országban.

Hosszu szünet következett. Ez a kijelentés, úgy látszik, váratlanul hatott, mert Watty, mintán egy ideig hitetlenül bámult reám, felig sirva lépett hozzám.

— Kérlek Pamela, ne taszíts el magadtól, jöjj hozzám feleségül, ments meg önmagamtól.

— Én is öntől akarok megszabadulni!

— Oh Pam, hallgass reám. Hi-

szén tudod, hogy te mindig jól tudtál velem bánni, egyedül te tudnál kigyógyítani rettenetes szenvedélyemből. Mikor a te kedves, bájos arcodat megpillantottam a csoportképen, éreztem, hogy te leszel az én örangyalom. Oh Pam, csak nem akarsz most eserben hagyni?

Könnyek patakzottak a szeméből, de én erős maradtam.

— De igen, közöttünk mindenek vége, — jelentettem ki határozottan. — Miért nem lép be valami mértékletességi egyesületbe?

— Az ugyis hiábavaló lenne. Ha esténként egyedül ülök a szobámban s hallgatom, hogyan veri az eső a ház födelét, vagy ha kinézek az ablakon s nem látok köröskörül mást, mint sűrű fehér ködöt, akkor úgy érzem, hogy csak a pálinka menthet meg a végső kétség beeséstől. Az egyszerű fogadalom nem képes megőrizni a kísértéstől, csak egy szép feleség keze... a te kezéd birna csak visszavezetni a jó utra.

— Én nem vállalkozom erre a feladatra! — feleltem hidegen, mert könyörgését hallgatva eszembe jutottak azok a gyermekkori jelenetek, amikor ép így esdekelte meghallgatásért s aztán esuful rászedett.

— Édes, drága kis Pamelám, — zekogott a szerencsétlen — te már gyermekkoromban is támaszom voltál... Neked kötelességed engem megmenteni. Te vagy az én egyetlen reményem... Maxwell harom ezer rupiát ad, hogy kifizethessem adósságaimat s így új életet kezdhetek. De ha te elhagysz, akkor nekem végem...

— Nem, te nem hagyhatsz el... az egész életem boldogsága függ tőled.

— S az én életemnek nines értéke! Mi jögon rendelkezik ön az én életem fölött? A szerelem-adta jogokra nem hivatkozhat, mert nem szeret; én azonban inkább beállnék szolgálónak, minthogy a felesége legyek.

— Oh Pamela, te nem mondod ezt komolyan... Tudom, hogy szemrehányást érdelek...

— Igen, ön és az édes anyja; de első sorban magamat okozom a bajért és szerencsétlenségért, amibe jutottam, — vágtam a szavába. — Regényességre hajló képzeletem felruházta önt a legszebb, legnemesebb vonásokkal, minden jó tulajdonsággal s erőszakkal kitöröltem emlémeből az ön ifjúkori hibáit, lustaságát, könnyelműségét és léhaságát. Az ön hamisított levelei és a hamis arckép elvégezték a többit. Az egyik férfinak arcképét, a másinak érzelmeit használta fel, hogy idecsaljon. Mindkettőt lopta... ön nem más, mint egy közönséges tolvaj.

— Tolvaj! — ismételte Watty felugorva. — De nem bánom, nevez, aminek akarsz. A szerelemben minden fortély meg van engedve. Amit tettem, teerted tettem. Mikor láttam, hogy minden igyekeztem hiábavaló, leveleid barátságosan hűvös hangja nem változik s így nem tudlak megnyerni, akkor elküldtem neked Maxwell arcképét. Igazán nem gondoltam, hogy rosszat teszek; hiszen ő annyira hasonlít hozzám, csak csinosabb kissé és így azt reméltem, hogy az előnyösebb kép a javamra billenti majd a mérleget s te végre igent mondasz. Reményem teljesült; s én most kívánom, követelem, hogy beváltsad ígéretedet. Szombat esküszünk. Gondold csak meg, milyen botrány támadna, ha visszalépnél.

KÉTFÉLE DOLLÁR
VAN

AZ EGYIK:

Az elköltött dollár.
Soha vissza nem tér.
Ha fölösleges dologra
adjuk ki, akkor semmi
hasznunk nincs belőle.
Eltűnt nyom nélkül.

A MÁSIK:

A megtakarított dollár.
Örökösen szolgálatra áll.
Hűséges,
dolgozik éjjel-nappal,
kamatozik gazdájának.

KISS EMIL
BANKAR133 Second Ave. New York
4 SZAZALÉK BETÉTEK UTAN.

Boldogság e földön Bőség itt és odaát mindenkinék!

A sok sanyaruság után jöjjön a meglegedettség,
a boldogság és legyen része benne minden
magyarnak!

HUSVÉT ÜNNEPÉN

ezt kívánjuk és amint szolgálatára állottunk az
amerikai magyarságnak a multban ezután is min-
dent megteszünk, hogy a rég kiérdemelt bizalmat
megtartsuk.

- HA PÉNZT AKAR KÜLDENI AZ ÓHAZABA,** küldje általunk, mert mi legelőször küldjük, leg-
pontosabban kifizetjük a mindenkor törvényes forgalmi készpénzben.
- HA GYORS SEGÍTSÉGET AKAR KÜLDENI,** tegye általunk, mert mi 2 dollár 50 centért kábel
utján átutaljuk a pénzt.
- HA PÉNZÉT HAZAI BANKBAN** kívánja elhelyezni, helyeztesse el általunk, mert mi leg hamarabb
szerezzük meg a nevére kiállított kamatozó betétkönyvet.
- HA MEGTAKARITOTT PÉNZE VAN,** ne tartsa odahaza, hanem küldje be hozzánk mint bankbe-
tétet, mert mi hiven megőrizzük és betétje után kamatot is fizetünk.
- HA AZ HAZABAN PERES ÜGYE VAN** az okmányokat állitassa ki általunk, mert mi megszerez-
zük a szükséges konzuli hitelesítéseket.
- HA KÖZJEGYZŐI OKIRATRA** van szüksége forduljon hozzánk, mert mi pontosan és lelkiismerete-
sen állitjuk ki a közjegyzői okiratokat.
- HA UTAZNI AKAR** vegye nálunk hajójegyét, mert mi a hajóstársaság eredeti árait számítjuk és
az utazáshoz szükséges összes okmányokat megszerezjük.
- HA KI AKARJA HOZATNI** valamelyik közeli rokonát írjon nekünk, mert mi a kívánt okmányokat
elkészítjük.
- HA BÁRMELY ÜGYBEN** tanácsra vagy felyvilágosításra van szüksége forduljon bizalommal hoz-
zánk, mert bennünk még senki sem csalódott.

Németh Állami Bank

Németh János, elnök.

Főüzlet:
10 EAST 22nd STREET
a Bankpalotában

Fióközlet:
1597 SECOND AVENUE
corner 83rd Street

NEW YORK CITY.

GULLIVER

A vizsgáló bizottság
somba, hogy kipihenjem
mert alig félóra múlva
király és ágyudörgés
gáltassam ki, jószántam
mészetesen kénytelen-
a király, mint mondtam
zásomkor hiány nélkül
azt követelték, hogy
nap fényében megcsilló
kiáltások hallatszottak
ragyogástól, hogy a király
jam vissza a hüvely-
mellé a földre. Ezután
mennyre tölem tellett,
növénylevelekből készült
szervekre. 9 törpiké-
csipet dohányt az orrom
utánban tüsszenteni kez-

Most a legfélelme-
került sorra. A királyt
ezért két legizmosabb
közlebbi megtekintés
rudra akasztották az
palotába.

Azután a pisztolya-
kicsit rájleszteti a törpé-
lyomat és elsütöttem a
ugyan nagy bajt idéztem
számra vágódtak hanyat
a rettenthetlen bátor-
rancsot adott, hogy vég-
után, anélkül, hogy eg-
nult a palotájába. Ugy-
katonai fedezet alatt,
mat s csupán a pápasz-
nálam.

HAR

Gulliver közseretelmé-
kendőjén. Gulliver va-
szabadságát. Meglátog-

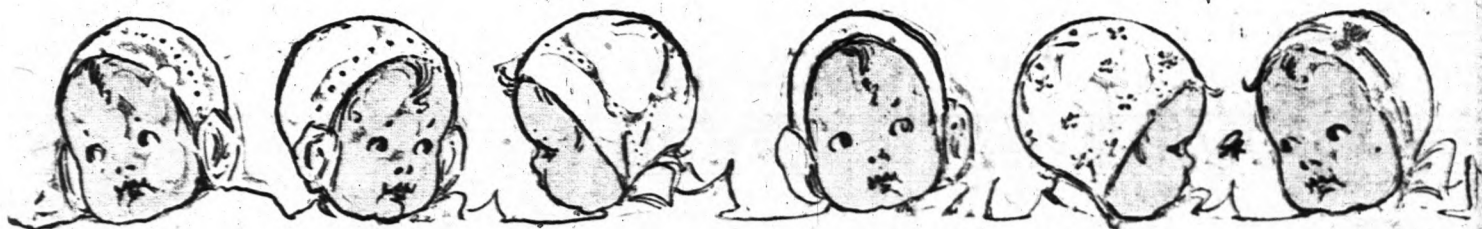
Nem is sejtettem
Liliputiországban, s ha
mint az emberhegy-
ről. A legnagyobb ur-
azért, hogy megláthas-
Eleinte, amíg meg-
tak, később azonban
még a tenyeremre is
bujósdi játszottak a
dezték. A ruházatuk
sose rontják el a gyor-
ból sem ismerik. Úgy
örömem telt bennük,
zárjált, hogy hamar-
ismét kegyeibe fogad-
ket rendezett a tiszte-
az ilyesmit. Nagyszerű
fogva tanulják ezt a

Egy alkalommal
szálat kértem. Egy
téharkoci szállította,
a földbe szurtam, re-
kérttem a királyt, hog-
zei lovasjátékokat re-
nyira megtetszett ez
ismételtette. Egy szó-
ságon és maga vezér-
én emeltem fel gyalo-
sék a ritka látványba
lovaskapitány behasi-
bát, a kapitány azon-
zsebkdömét, így ha-

A nagy melege-
pomát, ám azt hittel
ejtettem, ezért meg-
terjedt el Liliputiors-
gerparton egy csoda-

Azonnal tisztá-
nem más, mint eltűn-
hogy a szörnyeteg a
tam kifejezést, hogy
gáltassák. Másnap
Mivel az apró néps-
a fekete szörnyeteg-
s erős kötelek segí-

Két nap múlva

GULLIVER UTAZÁSA

FORDITOTTA:
DAVID MARGIT

A vizsgáló bizottság távozása után bemásztam a lakásomba, hogy kipihenjem magam. Am nem soká pihenhettem, mert alig félóra múlva, háromezer embere élén megjelent a király és ágyudörgés közepette tudtomra adta, hogy szolgáltassam ki, jószántamból a zsebembe rejtett holmikát. Természetesen kénytelen-kelletlen beleegyeztem a dologba, mert a király, mint mondtam, már előzőleg megfogadta, hogy távozásomkor hiány nélkül mindent visszakapok. Mindenekelőtt azt követelték, hogy huzzam ki a kardomat. Am a mikor a nap fényében megcsillogtattam fényes szablyámat, rémült kiáltások hallatszottak. A törpe népség annyira elvakult a ragyogástól, hogy a király aggódva ráparancsolt, hogy dugjam vissza a hüvelyébe a kardomat és helyezzem le magam mellé a földre. Ezután elkérték a dohányszelencémet. A mennyire tölem tellett, értésükre adtam, hogy ez a barna por növénylevelekből készül és jótékony hatást gyakorol a légzőszervekre. 9 törpikék nagy tétovázva beledugtak egy-egy csipet dohányt az orrocskájukba s a mikor gyors egymásutánban tüszenteni kezdtek, harsogó kacagásba törtek ki.

Most a legfélelmezből jóság, a képzelt állat, a zsebóráim, került sorra. A királyt nagyon érdekelte a ketyegő jóság s ezért két legizmosabb lovasvitézével bevittette a palotájába, közelebbi megtekintés céljából. A természetes vitézek két nagy rudra akasztották az órát és lassu léptekkel becipelték a palotába.

Azután a pisztolyaimra került a sor. Kedvem kerekedett kicsit rájésznem a törpikékre s ezért megtöltöttem a pisztolyomat és elsütöttem a félelmes jóságot. No hát ezzel csakugyan nagy bajt idéztem elő. A liliputiak ijedtükben ezerszámra vágódtak hanyat, a lovak ágaskodni kezdtek s még a rettenthetetlen bátorságu király is elsápadt. Azonnal parancsot adott, hogy vegyék el tőlem a veszedelmes fegyvert s aztán, anélkül, hogy egy pillantására méltatott volna, bevont a palotájába. Ugy látszik, kegyvesztes lettem. Ezután katonái fedezet alatt, társzekereken elszállították a holmijaimat s csupán a pápaszememet, meg a fésűmet hagyták meg nálam.

HARMADIK FEJEZET.

Gulliver közszeretnek örvend. Hadigyakorlat Gulliver zsebkendőjén. Gulliver valami különös dolgot lel. Visszanyeri szabadságát. Meglátogatja a város középületeit és a királyi palotát.

Nem is sejtettem, hogy jelenlétem futótűzként terjedt el Liliputiországban, s hogy a törpe népség egyébről se beszélt, mint az "emberhegy"-ről, vagyis az én csekély személyemről. A legnagyobb urak is megtiszteltek látogatásukkal, csak azért, hogy megláthassák a félelmes kerek állatot.

Előinte, amíg megismertek, veszedelmes fickónak tartottak, később azonban annyira megbarátkoztak velem, hogy még a tenyeremre is felkiváncsoltak. A kis fiúk, leánykák bujdosít játszottak a zsebeimben, a tenyeremen meg bált rendeztek. A ruházatuk egyszerű, ugyisintén a táplálékuk és sose rontják el a gyomrukát, mert a nyálákságok még hírebből sem ismerik. Udvariasak, tisztességtudóak, barátságosak, örömem telt bennük, s a velük való beszélgetés nagyban hozzájárult, hogy hamar megtanultam a liliputi nyelvet. A király ismét kegyembe fogadott, gyakran meglátogatott, ünnepélyeket rendezett a tiszteletemre, mert a liliputiak pompásan értik az ilyesmit. Nagyszerű költőtanácsok, s már kora ifjúságuktól fogva tanulják ezt a nemes művészetet.

Egy alkalommal — csupa szórakozásból — néhány nádszálat kértem. Egy méternyi hosszúságu nádpálcákat nyole teherkocsi szállította el hozzám. Erre nyole darab nádszálat a földre szurtam, rájuk feszítettem a zsebkendőmet és felkértem a királyt, hogy engedje meg, hogy a legkitünőbb vitézei-lovassjátékokat rendezzenek a síkságon. A királynak annyira megtetszett ez az újfajta mulatság, hogy naponta elisméltette. Egy szép napon ő is megjelent zsebkendő-síkságon és maga vezérelte a játékosokat. A királyasszonyt meg én emeltem fel gyaloghintóstól, hogy jobban gyönyörködhessek a ritka látványban. Egy napon baj történt. Az egyik lovaskapitány behasította a zsebkendőmet, a ló kitorpte a lábát, a kapitány azonban megmenekült. Én meg kifoltoztam a zsebkendőmet, így hát nem történt nagy kár.

A nagy meglepetéssel sajnalattal nélkülöztem ugyan a kalapomat, ám azt hittem, hogy menekülésem közben a tengerbe ejtettem, ezért még csak nem is kerestem. Ekkor az a hír terjedt el Liliputiországban, hogy kiránduló liliputiak a tengerparton egy csodálatos jóságra leltek.

Azonnal tisztában voltam vele, hogy a fekete szörnyeteg nem más, mint eltűnt kalapom. Meg is üzentem a királynak, hogy a szörnyeteg az én tulajdonom, s azon kéresemnek adtam kifejezést, hogy a kalapomat mielőbb nekem visszaszolgáltassák. Másnap furesa menet állt meg a börtönöm előtt. Mivel az apró népség a legnagyobb erőfeszítéssel sem bírta a fekete szörnyeteket kocsi emelni, hát lyukat vájtak beléje s erős kötelek segítségével odavontatták hozzám a kalapot. Két nap múlva összehívta a liliputi király a főváros körül

táborozó seregét, mert az én tiszteletemre nagy katonai parádét akart rendezni. A főváros közelében egy nagy síkságon egy hatalmas torony áll. Ha a torony tetején tarka zászló leng, akkor a síkságot katonaságon kívül más emberfiának nem szabad átlépnie, mert a lobogó azt jelenti, hogy hadgyakorlat készül. Idesiettünk a királylyal. A mint a síkságra értünk, azonnal parancsot kaptam, hogy álljak meg szétvetett lábakkal a gyakorlóter közepén, mint egy óriási szobor. Habozás nélkül teljesítettem a parancsot és vártam a történéseket. A király intett, s az egész sereg elsétált alattam, s én úgy álltam ott, mint a czővek. Egy mozdulatommal pozdorzává tiporhattam volna a cseppnyi népséget! A királynak is nagyon megtetszett a mulatság és legmagasabb megelégedését fejezte ki. No Gulliver, most itt a jó alkalom, gondoltam magamban. Térdre borultam az uralkodó előtt és szabadságomért könyörögtem.

— Golbasto Momaren Evlamé Gurdilo, Shefin, Mully Utly, Gué, vagyis: Liliput leghatalmasabb fejedelmé légy lágy és jóságos aláztos szolgád iránt, miként a tavasz és add vissza a szabadságát.

A király kegyesen válaszolt. Miért szomjazol szabadság után, miként a szomjas oroszán s hol van a hazád?

— Messze-messze északon kicsi gyermekeim, szerető feleségem várnak, ott lakom, ahol többi testvéreim. Annyi ott az emberhegy, miként csillag az égen!

A király elsápadt e rettentő hirre, ám azért erőt vett magán és ezt kérdezte. — Mit fogsz majd a testvéreidnek rólunk mesélni?

Alázatosan feleltem. — Elmondom nekik, hogy a legnagyobb uralkodó vagy a földön s olyan hadvezér, hogy a lábaid a föld középpontját tapossa s felemelt fejed a felhőkig ér. A királynak nagyon megtetszett a beszédem, ám határozott választ még nem adott és visszavonult palotájába.

Néhány nap múlva megjelent előttem Hurgó egy esomé előkelő hivatalnok élén és előmutatta nekem a király pécsetes levelét, majd olvasni kezdte:

1. "Az emberhegy csak a birodalmi pécsettől ellátott utlevél mellett távozhat az országból.

2. Fővárosunkat, Mildendót csak előzetes engedély mellett lépheti át s két órával megérkezése előtt közhírré tétetik a város lakóinak, hogy házaikat el ne hagyják.

3. Ha az emberhegy sétálni megy, akkor csak az országuton szabad járnia, nehogy a vetésekben kárt ejtsen.

4. Az emberhegy hűséges szövetségünk gyanánt mindenképen arra törekedjék, hogy közös ellenségünk a blefusai hajóhada sikeresen elpusztíttassék.

5. Az emberhegy járja körül országunkat és két hónap leforgása alatt nyújtsa át nekünk a földmérési okmányt.

6. Szabad óráiban hordjon össze annyi építőkövet, hogy szeretett hercegeink számára óriási palotát építhessünk.

7. Ha az emberhegy a fentemlített törvénycikkeket eskü szerint szentesíti és minden tekintetben megfelel követelésünknek, akkor naponta rendszeresen kiszolgáltatjuk neki az 1824 liliputi alattvalót megillető táplálékot és változatlan kegyünkben megtartjuk.

Kelt belsubosac-i palotánkban, uralkodásunk 91. havának 12-ik napján."

Örömmel tettem le az esküt a föltételekre, noha egynemelyikük egy esepet sem volt megtisztelő reám nézve. Addig meg nem engedheti, hogy hazámba visszatérjek, a míg el nem döntjük a blefusainokkal való harcot.

Egyelőre megelégedtem annyira, hogy a bilincseimtől megszabadultam és ama óhajomásomnak adtam kifejezést, hogy megtekinthessem a liliputi fővárost. A király, mielőtt az engedélyt megadta, erősen a lelkemre kötötte, hogy óvatosan járjam be Mildendó utcáit. Tévedések elkerülése véget hatalmas falragaszok hirdették az utcákon érkezésemet. Mildendó, szabályos négyszögben épült város, melynek mindegyik oldala száznegyven centiméter hosszú. A város fala 75 centiméter magas és 20—20 méternyi távolságban pompás őrtornyok emelkednek rajta. Az őrtornyokban katonaság lakik s a legesekélyebb jelre kirohannak rejtekükből, hogy megvédjék veszélyeztetett polgártársaik életét.

Egy alkalommal a városban való sétálgatás közben pompás eszmém támadt. Lenyestem a zsebkendőmmel a legnagyobb fatörzsöket és két számolyt készítettem belőlük. Három napig faragásztam, a míg végre elkészültem a munkámmal. A mint a kezembe kaptam a számolyaimat és beléptem Mildendóba, úgy elüntek a liliputiak a lakásaikban, mintha elfujta volna őket a szellő. A királyi palota külső udvarában felálltam az egyik számolyra, a másikat egy kampósbot segítségével belehelyezkedtem a belsőudvarba, aztán átléptem a falon s így bejutottam a mennyország kapuján. A király, erkélyén állva, gyermekes örömmel szemlélte mesterkedésemet.

Olyan ragyogóan tiszta volt a királyi palota minden zege-zuga, mint egy igazándi bábuskatulya, vagyis jobban mondva, mint egy ékszeres doboz. A király gyönyörűséggel szemlélte meglepedésemet és a királyasszony meg a hercegnek barátságos mosollyal nyujtották le kezesőkre a kezesőreiket, erkélyeikről. Én mélyen meghajoltam s a számolyomra szállva elhagytam a királyi palotát... (Folytatjuk.)

A KÖZELEDŐ HUSVÉT ÜNNEPÉNEK ÖRÖMÉRE

Olvassa el a PARTOS PATIKA legujabb rendkívül kedvezményes ajánlatát.
Csak 1920 április 25-ig érvényes! Csak 1920 április 25-ig érvényes!

Mit kaphat ön mostan öt dollárért?

ELSŐ SZÁMU CSOPORT. A "kis házi-patika" szerekből:	
1 doboz PARTOLÁT, melynek ára	\$1.00
1 üveg PARTOGLORYT, melynek ára	\$1.25
1 üveg HERKULEST, valódi Partos-féle legfinomabb gyomorerősítőt, melynek ára	\$2.00
1 adag LIRÓT, melynek ára	—50
1 doboz PARTOWILLT, melynek ára	\$1.00
2 darab PARTOS-féle KITÜNÖ SZAPPANT, melynek ára	—70

**ÖT DOLLÁRÉRT
TEHÁT HAT DOLLÁR
45 CENT ÁRA SZERT
KAPHAT!**

Mit kaphat ön mostan tíz dollárért?

MÁSODIK SZÁMU CSOPORT. A "rendes házi-patika" szerekből:	
1 doboz PARTOLÁT, melynek ára	\$1.00
1 üveg PARTOGLORYT, melynek ára	\$1.25
1 üveg HERKULEST, melynek ára	\$2.00
1 adag LIRÓT, melynek ára	—50
1 doboz PARTOWILLT, melynek ára	\$1.00
4 doboz PEMETE CUKORKÁT, melynek ára	\$1.00
1 doboz PARTOHERBET, melynek ára	\$1.00
1 üveg SÓSBORSZESZT, melynek ára	\$1.00
1 üveg ELSA VIZET, melynek ára	\$1.00
1 üveg PARTOLINT, melynek ára	\$1.00
1 doboz PARTONET, melynek ára	\$1.00
2 adag PARTOPASTÁT, melynek ára	—50
3 darab PARTOS-féle KITÜNÖ SZAPPANT, melynek ára	\$1.00

**TÍZ DOLLÁRÉRT
TEHÁT 13 DOLLÁR ÉS
25 CENT ÁRA SZERT
KAPHAT!**

Mit kaphat ön mostan tizenöt dollárért?

HARMADIK SZÁMU CSOPORT. A "családi-patika" szerekből:	
2 doboz PARTOLÁT, melynek ára	\$2.00
2 üveg PARTOGLORYT, melynek ára	\$2.50
1 üveg HERKULEST, melynek ára	\$2.00
1 adag LIRÓT, melynek ára	—50
1 doboz PARTOWILLT, melynek ára	\$1.00
4 doboz PEMETE CUKORKÁT, melynek ára	\$1.00
2 doboz PARTOHERBET, melynek ára	\$2.00
1 üveg SÓSBORSZESZT, melynek ára	\$1.00
1 üveg ELSA VIZET, melynek ára	\$1.00
1 üveg PARTOLINT, melynek ára	\$1.00
1 doboz PARTONET, melynek ára	\$1.00
2 adag PARTOPASTÁT, melynek ára	—50
2 tégely PARTOCRÉMET, éjjelre és nappalra	\$2.00
1 doboz PUDERT, melynek ára	—50
1 üveg PARFUMÓT, melynek ára	—50
3 darab PARTOS-féle KITÜNÖ SZAPPANT, melynek ára	\$1.00

**TIZENÖT DOLLÁRÉRT
TEHÁT 19 DOLLÁR ÉS
50 CENT ÁRA SZERT
KAPHAT!**

Megmagyarázom, hogy mi a céloom e rendkívül kedvezményes ajánlattal:

Azt akarom, hogy világhírnévének örvendő egészségvédő szereim eljussanak minden jóra való magyar ember házába. — Akár családos, akár pedig egyedülálló valaki, szüksége van és lehet rájuk mindenkinek. — De meg arra is gondoljon, hogy az ő házába is küldhet belőlük egyet-mást. — Küldhet, vagy küldethet. — Manapság majd minden telepről megy valaki haza; alig van olyan, akinek nem volna odaát hozzátartozója: szülője, testvére, közeli rokona, jóbarátja. — Odaát az egészségügyi viszonyok jelenleg nagyon rendezetlenek, az egészségvédő szerekben óriási a hiány és így méregdrágák. — VIGYEN, KÜLDJÖN, vagy KÜLDESSEN tehát a nélkülözőknek, hiszen itt oly olcsón beszerezhetik!

Az egyes csoportok úgy vannak összeállítva, hogy a legkényesebb ízlet is kielégítik; a leggyakoribb esetőségekre számítva, azok a leghasznosabb egészségvédő szereket tartalmazzák!
Itt van tehát a rendkívül kedvező alkalom, szerezzze be az Önnek legmegfelelőbb csoportot. — Nyomatékosan figyelmeztetnem kell azonban, hogy csak

1920 április 25-ig bezárólag nyújtom e páratlan kedvezményt.

**KÜLDJE BE RENDELÉSÉT MOST,
AZONNAL, DE MÉG MA!**

Legyen a legelső a rendelők között!

FONTOS TUDNIVALÓ!

Töltse ki és vágja ki az alanti "KEDVEZMÉNY-SZELVÉNY"-t. Irja be egyszerűen, hogy melyik számú csoportot rendel és a SZELVÉNYT a pénzzel együtt juttassa asztán hozzám, én pedig tudni fogom, hogy ön mely szereket óhajtja megküldetni magának.

PARTOS C. MIKLÓS

160 SECOND AVENUE,

GYÓGYSZERÉSZ ÉS VEGYÉSZ,

NEW YORK, N. Y.

Vágja ki!

KEDVEZMÉNY-SZELVÉNY

Vágja ki!

T. PARTOS PATIKA, 160 SECOND AVE., NEW YORK, N. Y.

Ezennel megrendelem a számú csoportban foglalt gyógyszer-különlegességeket és mellékelem az értük járó dollárt. Kérem azok azonnali megküldését.

A rendelő neve és pontos címe: